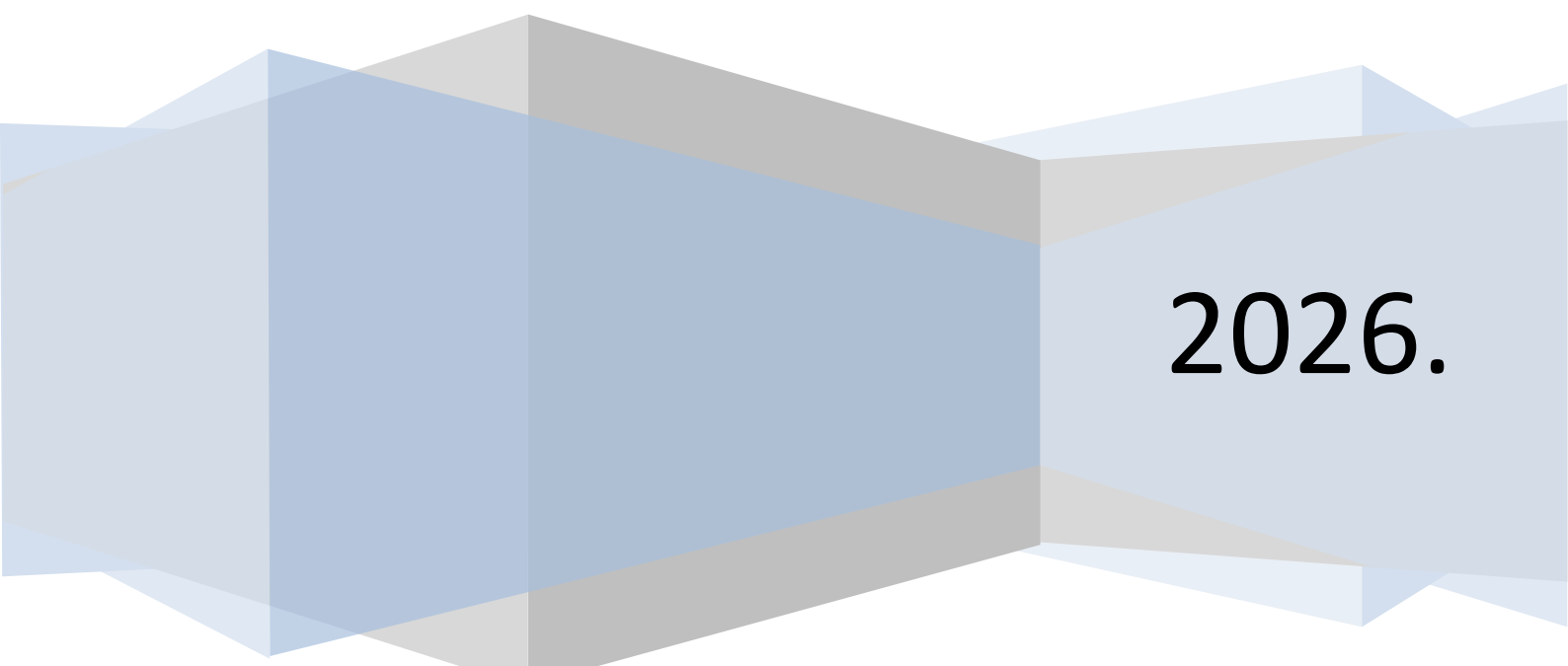

Tárkány-Ete Közös Fenntartású Napraforgó Óvoda, Mini
Bölcsőde és Konyhája

Helyi Pedagógiai Program

202330

Készítette: az intézmény nevelőtestülete

2026.

Tartalom

1	A pedagógiai program főbb jogszabályi háttere	4
2	Az intézmény adatlapja	4
3	Bevezető.....	6
4	Gyermekekép, óvodakép.....	6
4.1	Óvodakép	6
4.1.1	Székhelyintézmény	6
4.1.2	Tagintézmény	7
4.2	Gyermekekép	8
5	Az óvodai nevelés feladatai	10
5.1	Az egészséges életmód alakítása.....	11
5.2	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	14
5.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
5.3.1	Anyanyelvi nevelés	16
5.3.2	Értelmi nevelés	18
5.4	Környezeti nevelés és fenntarthatóság.....	19
6	Az óvodai élet megszervezésének elvei	21
6.1	Személyi feltételek	21
6.2	Tárgyi feltételek.....	23
6.3	Az óvodai élet megszervezése.....	23
6.4	Környezeti jeles napok és projektek.....	27
6.5	Az óvoda kapcsolatai	28
6.5.1	Óvoda-család	28
6.5.2	Óvoda-iskola	29
6.5.3	AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI	30
7	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	31
7.1	Játék.....	31
7.2	Verselés, mesélés	37
7.3	Ének, zene, népi játék, tánc.....	39
7.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	41
7.5	Mindennapos mozgás	42
7.6	Külső világ tevékeny megismerése.....	45
7.7	Matematikai tapasztalatszerzés.....	51
7.8	Munka jellegű tevékenységek	52

7.9	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	55
7.10	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	57
8	Gyermekvédelem	58
9	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	61
9.1	Hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	61
9.2	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztő programja és integrációs felkészítése	62
9.2.1	A program jogszabályi háttere és célja.....	62
9.2.2	Pedagógiai alapelveink és módszertanunk	62
9.2.3	Az óvodai fejlesztő program kiemelt területei	62
9.2.4	Nyomon követés, mérés-értékelés és dokumentáció.....	63
9.2.5	Együttműködés a partnerekkel	63
9.3	Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.....	63
9.4	A bejáró gyermekek nevelése	64
10	A nevelőmunka során használt eszközök	64
10.1	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	64
10.2	Mese – vers, dramatizálás, bábozás eszközei	65
10.3	Matematika nevelés eszközei.....	65
10.4	Környezeti nevelés a természeti – emberi – tárgyi környezet megismerését segítő eszközök 66	
10.5	Anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	66
10.6	Ének – zene, énekes játékok eszközei	66
10.7	Vizuális tevékenységeket fejlesztő eszközök.....	66
10.8	Játék és tanulási tevékenység eszközei	67
10.9	Munkajellegű tevékenységek eszközei.....	67
11	Záró rendelkezések.....	68
12	A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	68
13	Legitimációs záradék	70

1 A PEDAGÓGIAI PROGRAM FŐBB JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ONAP)
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- Az intézmény alapító okirata

2 AZ INTÉZMÉNY ADATLAPJA

<i>A költségvetési szerv megnevezése:</i>	Tárkány-Ete Közös Fenntartású Napraforgó Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyhája
<i>Székhelye:</i>	2945 Tárkány, Sport utca 12.
<i>Telephely megnevezése:</i>	Tárkány-Ete Közös Fenntartású Napraforgó Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyhája Etei Tagóvodája
<i>Telephely címe:</i>	Régi óvoda: 2947 Ete, Kossuth Lajos utca 29. Új óvoda: 2947 Ete, Jókai Mór u. 13/A
<i>Az intézmény alapítójának megnevezése:</i>	Tárkány-Ete Köznevelési Társulás
<i>Székhelye:</i>	2945 Tárkány, Fő utca 144.
<i>Fenntartó megnevezése:</i>	Tárkány-Ete Köznevelési Társulás
<i>Székhelye:</i>	2945 Tárkány, Fő utca 144.
<i>Gazdálkodással összefüggő jogosítványok</i>	A költségvetési szerv éves költségvetését és annak módosítását Tárkány-Ete Köznevelési Társulás Társulási Tanácsa hagyja jóvá. Az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörrel rendelkezik. A költségvetési szervvel kapcsolatos gazdálkodási feladatokat a Tárkányi Közös Önkormányzati Hivatal (2945 Tárkány, Fő utca 144.) látja el.
<i>Alaptevékenysége:</i>	óvodai nevelés

<i>Kormányzati funkció:</i>	• óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai • sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai • óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai • gyermekétkeztetés köznevelési intézményben • munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben • gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása • gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében • intézményen kívüli gyermekétkeztetés • szociális étkeztetés szociális konyhán
<i>Az intézmény OM – azonosítója:</i>	202330
<i>A székhelyintézmény évfolyamainak száma</i>	3 csoport
<i>Felvehető maximális gyermeklétszám</i>	75 fő – ebből SNI 5 fő
<i>A tagintézmény évfolyamainak száma</i>	1 csoport
<i>Maximálisan felvehető gyermeklétszám</i>	Régi óvoda: 25 fő – ebből SNI 1 fő Új óvoda: 20 fő – ebből SNI 1 fő
<i>Az intézmény elérhetőségei</i>	<u>Székhelyintézmény</u> • Tel: 0634/368-009 • 0630/095-9584 • E-mail: tarkany.ete.ovoda@gmail.com <u>Tagintézmény</u> • 0634/387-559 • E-mail: ete.tagovi@gmail.com
• <i>Igazgató</i> • <i>Igazgató helyettes</i>	• Bémer Henrietta • Magyarics Anasztázia

3 BEVEZETŐ

Óvodánk nevelési intézmény. Az óvodai nevelés országos alapprogramjával összhangban saját helyi óvodai programot készítettünk. Helyi programunk tükrözi óvodánk nevelési elképzeléseit, amelyben igyekeztünk megfogalmazni, hogyan gondolkozunk az óvodáról, a gyermekekről, a szülőkről, a nevelésről.

Intézményünk a helyi sajátosságokat, lehetőségeket igyekszik továbbra is minél hatékonyabban kihasználni, hogy a gyermeki szociális, szükségletek vágyak kielégüljenek, a testi érzelmi képességek fejlődése egyaránt megvalósuljon, a potenciális tanulási zavarok megszűnjenek.

Eddigi értékeinket, hitvallásunkat megőrizve, jól bevált nevelési gyakorlatunkat folytatva egy olyan óvodát képzelünk el, amely természet közeli, tevékenységközpontú neveléssel, a szülőkkel együttműködve valósítja meg egyéni arculatát. Alapelvünk továbbra is a biztonságos, nyugodt, családias óvodai légkör kialakítása, megteremtése, amelyben a szabadjáték a meghatározó.

Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Továbbra is lényeges feladatnak tekintjük, hogy a helyi nevelési program feleljen meg a gyermek szükségleteinek, a szülők, a fenntartó elvárásainak, igényeinek, óvodapedagógusi felkészültségünknek, és a meglévő feltételeknek. Az egyéni bánásmód elvét követve csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet a különböző előítéleteknek.

Intézményünk nevelési gyakorlatában kiemelt szerepet kap a környezettudatos szemlélet alakítása és a fenntarthatóságra nevelés, mely a mindennapi tevékenységekbe beépülve valósul meg.

4 GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

4.1 Óvodakép

4.1.1 Székhelyintézmény

Óvodánk Komárom-Esztergom vármegyében, a **Tárkány-Ete Köznevelési Társulás fenntartásában** működő, önálló gazdálkodási jogkörrel felruházott, 3 csoportos intézmény.

Intézményünk beiskolázási körzetére jellemző, hogy a családok többségében a szülők középfokú végzettséggel vagy szakképesítéssel rendelkeznek, anyagi lehetőségeik és megélhetési körülményeik átlagosak, illetve átlag alattiak. Az utóbbi években a szociokulturális háttér kedvezőtlen irányba változott: **kiemelkedően magas a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya** óvodánkban.

A mindennapi megélhetésért való küzdelem, a szülők egzisztenciális leterheltsége és az ebből fakadó tartós fáradtság rányomja a bélyegét a családi életre. Erősen lecsökkent a minőségi, együtt töltött idő; a családi interakciókat, a közös beszélgetéseket és játékot egyre inkább a passzív képernyőidő (televíziózás, digitális eszközök használata) váltja fel. Ebből adódóan a gyermekeknél gyakran tapasztalható a verbális ingerszegénység és a szociális kompetenciák hiányossága. Emiatt nevelőmunkánkban **abszolút prioritásként kezeljük a kommunikációs és kooperatív készségek fejlesztését**, az egyéni differenciálást, valamint a hátrányok kompenzálását.

Az esélyteremtés és az egészséges életmódra nevelés terén óvodánk kiváló adottságokkal büszkélkedhet. Tágas, fákkal és bokrokkal övezett, természetközeli udvarunk, valamint a szomszédos sportpálya ideális helyszínt biztosítanak a mindennapos, intenzív mozgásfejlesztéshez. Emellett **önálló főzőkonyhánk** révén kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges, tápanyagdús táplálkozás megvalósítására, amely a hátrányos helyzetű gyermekek optimális testi fejlődésének is alapvető záloga.

Óvodánk legfőbb küldetése, hogy a nehezebb körülmények közül érkező gyermekek számára is biztosítsa a **boldog, felhőtlen gyermekkort és az élményekben gazdag óvodai éveket**. Céljaink eléréséhez elengedhetetlennek tartjuk a szülőkkel és a fenntartóval való szoros, támogató és partneri együttműködést.

Óvodánk törekszik arra, hogy a gyermekek természet közeli élményeken keresztül tapasztalják meg környezetüket, és pozitív érzelmi kapcsolat alakuljon ki bennük a természet iránt.

4.1.2 Tagintézmény

Az ete-i intézményegység az alig 600 lelkes kistelepülésen, Ete községben működik, a székhelyintézménytől (Tárkány) körülbelül 10 kilométeres távolságra. Csoportunk egy családias hangulatú, **1 csoportos óvodaként** funkcionál, amelynek szakmai és gondozási feladatait 2 fő óvodapedagógus és 1 fő dajka látja el. Az óvoda nyitvatartási ideje igazodik a

helyi igényekhez: reggel 7:00 órától délután 16:30 óráig biztosítjuk a gyermekek fogadását és felügyeletét.

A településen élő családok többsége egygenerációs, családi házas környezetben él. A szülők többsége középfokú végzettséggel, szakképesítéssel rendelkezik, és jellemzően fizikai munkát végez. Bár az általános gazdasági és megélhetési körülmények nehezedése a helyi családokat is érinti, az utóbbi időszakban óvodánkban **örvendetes módon csökkenő tendenciát mutat a hivatalosan hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek száma.**

Ugyanakkor a megélhetés biztosításáért folyó mindennapi hajsza, a szülők fizikai leterheltsége itt is érezteti hatását a családi életben. A minőségi, aktív közös idő csökkenésével párhuzamosan előtérbe került a passzív szabadidőtöltés (televíziózás, videónézés), ami indokoltta teszi, hogy nevelőmunkánkban **kiemelt feladatként kezeljük a kommunikációs készségek fejlesztését és a kooperációra nevelést.** Az 1 csoportos, osztatlan működési forma kiváló lehetőséget ad a természetes szocializációra, a testvéries, támogató kapcsolatok kialakítására és a beszédfejlesztésre.

A gyermekek egészséges életmódra nevelését a helyi adottságokhoz igazodva szervezzük meg. Az étkeztetést az ászári általános iskola konyhájáról szállított ételekkel, az óvoda saját **melegítőkonyháján** keresztül biztosítjuk, ügyelve a tápláló, kiegyensúlyozott étrendre. A mozgásigény kielégítését és a fizikai fejlődést a kistelepülési, tiszta levegőjű környezet mellett a meglévő udvari lehetőségek tudatos kihasználásával támogatjuk.

Az etei csoport célja változatlanul az, hogy a szülőkkel és a fenntartóval szoros, bizalmi partnerséget ápolva, biztonságos, szeretetteljes háttérrel nyújtson, megvalósítva a **boldog és élményekben gazdag gyermekkort.**

4.2 Gyermekkép

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

A gyermekek fejlődését életkoronként, egyénenként változó testi és lelki szükségleteit figyelembe véve - spontán és tudatos nevelő hatásokkal - segítjük.

Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Gyermekeink között egyaránt található hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve jó képességű, megfelelő családi háttérrel rendelkező kisgyermek is. Az óvodába érkezést megelőzően, családlátogatások alkalmával óvodapedagógusaink betekintheznek leendő óvodásaik saját környezetébe. Beszoktatás során nagy hangsúlyt fektetünk a családi, nyugodt légkör kialakítására.

Tudatos fejlesztőmunkánk eredményeként, óvodáskor végére gyermekeink testileg, lelkileg egészségesen fejlettek, nyíltak, barátságosak, anyanyelvüket választékosan használó iskolásokká válnak.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekekben már óvodáskorban megalapozzuk a környezettudatos magatartást, az élő és élettelen környezet iránti felelősségtudatot.

Óvodai nevelésben alapelveink

Személyes bánásmód

- A gyermeki személyiséget középpontba helyezzük.
- A gyermek érdekeit mindenekfelett előtérbe helyezzük.
- A gyermek testi-lelki szükségleteit elfogadjuk és igyekszünk kielégíteni.
- A gyermek önkibontakoztatását elfogadjuk, elősegítjük és szorgalmazzuk.
- A gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósítására törekszünk
- Nagy figyelmet fordítunk a különbözőségek elfogadására.
- Hiszünk minden gyermek fejlődésében.
- Odafigyelünk a gyermek nem könnyen érthető jelzéseinek értelmezésére, a mögöttük lévő szükségletek feltárására, a ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segélykérés figyelmen kívül hagyásának megelőzésére.
- Biztosítjuk az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének, a szabad játéknak elsődlegességét

Az eltérő fejlődésmenetű gyermekeket is befogadjuk, egészséges társaikkal neveljük. Hátrányos megkülönböztetés senkit sem érhet származása, hovatartozása végett.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

- Óvodapedagógusaink úgy hasznosítják a gyermekek fejlődéséről szerzett ismereteiket, a gyermekekkel és szülőkkel kialakított kapcsolataikat, hogy értéknek tekintik és elfogadják a gyermekcsoportok sokféleségét, képesek figyelembe venni minden gyermek egyéni igényeit és a bennük rejlő lehetőségeket.
- Biztonságos, ösztönző és befogadó teret (csoportszoba) alakítanak ki oly módon, ami a legmegfelelőbbben támogatja a tanulási kihívásokat vállaló, egyéni és kooperatív tanulást végző gyermekeket.
- Óvónőink partneri kapcsolatot építenek ki a családokkal, hogy a lehető legoptimálisabb módon, a gyermekek fejlődési szükségleteinek megfelelően tudják biztosítani támogatásukat.
- A program céljaira és a gyermekek egyéni igényeikre alapozva tervet készítünk, rendszeresen megfigyeljük és értékeljük minden egyes gyermek haladását.
- Igyekszünk viselkedési mintaként szolgálni és támogatjuk az emberi jogok érvényesülését a szociális inklúziót (befogadás) egy nyitott, demokratikus társadalom alapjait, beleértve minden kisebbség jogainak védelmét.

Óvodai nevelésünk minden területén kihasználjuk a lehetőséget a belső differenciálásra az egyéni képességekhez való igazodásra. Az egyes területeken nyújtható differenciált képesség és készség fejlesztést át kell hatnia az állandó pozitív megerősítésnek, a dicséretnek.

Mindezekhez kell az óvónő nagyfokú gyermekszeretete, gyermeki személyiség ismerete, hogy személye példa legyen minden óvodás számára.

5 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Hisszük és valljuk:

„ Minden pedagógia hamis, amely nem elsősorban arra a személyre támaszkodik, akit nevel, annak szükségleteire, legbensőbb énjére. ”

/Celestin Freinet/

Céljaink

Az óvodánkba felvett, eltérő szociális családi háttérből érkező 3-4-5-6-7 éves korú gyermekek egyéni képességeinek megfelelő sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatása érzelem gazdag óvodai légkörben.

Minden gyermek önmaga lehetőségeihez mérten fejlődjön. Az eltérő fejlődésű gyermekekre, kiemelt figyelmet fordítunk.

Feladataink

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása
- Az anyanyelvi nevelés értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- Hátrányos helyzetű gyermek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmód, esélyegyenlőség megteremtése
- Fejlődés és nevelés optimális feltételeinek a biztosítása
- A SNI gyermekek optimális nevelési feltételeinek a biztosítása
- Gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása
- Pedagógiai intézkedések gyermeki személyiséghez igazítása

5.1 Az egészséges életmód alakítása

Cél

A gyermek életkorát és egyéni szokásait figyelembe véve a megfelelő életritmus kialakítása, testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, a megfelelő egészségkultúra rögzítése. **Az egészséges életmód alakítása során hangsúlyt kap a természet közelsége, a szabad levegőn végzett tevékenységek, valamint a környezet védelmére nevelés.**

Feladatok

- A gyermekek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.
- A környezet védelmére, óvására nevelés.
- Helyes higiéniai szokások kialakítása az intimitások tiszteletben tartásával.
- Rendszeres testmozgásra, egészséges táplálkozásra nevelés.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek testi képességei fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.

- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- Megfelelő szakemberek bevonásával-szülővel, óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.
- Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz.

Az életvezetési készségeken alapuló nevelés

Hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

Táplálkozás

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek ismerjék meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására.

- Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak
- Kulturált étkezési szokások kialakítása
- Korcsoportnak megfelelő teríték, és evőeszköz biztosítása
- Nyugodt étkezés
- Étkezésnél a folyamatosság fenntartása
- Egészségnevelési hét keretein belül korszerű táplálkozás megismertetése.

Higiéniai szokások

- Kézmosás, törölközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére szoktatás.
- Időjárásnak megfelelő öltözködés
- Betegség megelőzés érdekében felületek napi rendszeres tisztántartása (környezeti higiéné)

Öltözködés

- Legyen réteges, a gyermekek önállóságának megfelelően történjen.
- A gyerekek ruházatának rendezettségére, rendben tartására nagy gondot kell fordítanunk.

Mindennapos mozgás

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek mozgásigényének kielégítésére.

- Lehetőségekhez mérten sokat tartózkodunk a szabad levegőn.
- Az óvodai nevelés minden napján-az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve-minden gyermek számára biztosítjuk a játékos mozgást teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül egyaránt.

Alvás, pihenés

Az egészséges fejlődés fontos feltétele a pihenés. A különböző életkorokban változó a gyermekek alvásigénye. A napirend összeállításánál ezt figyelembe vesszük és a gyermeki szükségletekhez igazítjuk. Minden gyermek számára biztosítjuk a nyugodt, megfelelő időtartamú pihenést.

- Nyugalom, csend és jó levegő biztosítása.
- Megfelelő ágyak használata
- Alvást, pihenést segítő játékok beengedése kiscsoportban beszoktatás ideje alatt.

Levegőzés

- Szabadban történő tevékenysége (mozgásos játékok)
- Délelőtti illetve délutáni tevékenységek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Tudnak önállóan felszólítás nélkül tisztálkodni, fogat mosni, fésülni.
- Önállóan használják a mosdót.
- Igénylik a zsebkendő használatát, helyesen fűjják ki az orrukat.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki és begombolják, cipőjüket befűzik, megkötik.
- Étkezéskor vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára, esztétikusan megterítenek.
- Az evőeszközöket ismerik, és helyesen használják.
- Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára.
- Ügyelnek saját külsejük rendezettségére.

- Természetes igényükké válik a rendszeres testmozgás, örömmel vesznek részt mozgásos tevékenységekbe
- Válják a gyermekek szükségletévé a rendszeres zöldség és gyümölcsfogyasztás
- Ismerjék meg a környezetüket és egészségüket károsító ártalmas hatásokat

5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„A gyermek akkor fejlődik, ha „szeretve érzi magát”, mert elfogadjuk olyannak, amilyen.”

/Gordon, 1994/

Cél

Családias, biztonságot nyújtó, bizalmat közvetítő kiegyensúlyozott, szeretetteli óvodai légkör megteremtése, amely hatással van a gyermek pozitív érzelmi kötődésének alakulására, társas kapcsolatok alakulására.

A szűkebb és tágabb környezetükben eligazodó, önértékesítő, egészsége önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

A természet szépségeire való rácsodálkozás, az élőlények tisztelete és védelme hozzájárul a gyermekek érzelmi fejlődéséhez.

Feladataink

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése.
- Bensőséges, családias, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, és a dajka gondoskodó szeretetteljes magatartásával.
- Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, és viselkedése a gyermeki magatartás alakulása szempontjából, és viselkedése a gyermeki magatartás alakulása szempontjából legyen modellértékű.
- A pedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Neveljük gyerekeinket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszer kialakítása, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.

- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása
- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása
- A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlődési szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, sajátos nevelési igényű, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása
- A szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermek szűkebb és tágabb környezetének megismertetése.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájának és hagyományainak megismertetése.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak a felnőttekhez, gyerekekhez egyaránt.
- A gyermekek aktívan vegyenek részt a közös tevékenységekben. Igényükké válik a részvétel és az együttműködés.
- Fogadják el az egyes tevékenységek által megkívánt magatartási formákat.
- Viselkedjenek tisztelettel a felnőttekkel és társaikkal szemben.
- Bizalommal forduljanak a velük foglalkozó felnőttekhez.
- Szeretettel érdeklődnek egymás iránt.
- Figyelmesen, türelmesen meghallgatják egymást.
- Alakuljon ki szabálytudatuk és vállalják tetteik következményeit.
- Társas kapcsolataikban egyszerű konfliktusaikat legyenek képesek megoldani.
- Tudnak kezdeményezni.
- Élményeiket és gondolataikat egyre könnyebben és árnyaltabban, választékosabban fogalmazzák meg, hogy ez által alkalmassá váljanak a másokkal való együttműködésre.
- Értsék meg és tartsák tiszteletben társaik közötti különbségeket.

5.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.3.1 Anyanyelvi nevelés

Cél

Helyes mintaadással az anyanyelv és a kommunikáció, különböző formáinak differenciált fejlesztése az óvodai nevelőtevékenység egészében.

Nyelvi struktúrákra építő nyelvi nevelés és az önkifejezésre alapozó nevelés szintézisének megvalósítása.

Feladatok

- Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) a nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére nagy figyelmet fordítunk.
- Beszédeszlelés, beszédérés, szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőképesség kialakítása
- Kommunikációs (verbális és nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával
- Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén
- A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása

- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll, ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik.

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermekgondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni. Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket teljesítménye alatt értékeli. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulnia és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejtenie. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve kell történnie.

Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítania, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Az óvoda tevékenységben gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de célszerű a hétfői napokon erre külön is tekintettel lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy óvodapedagógusaink ügyeljenek beszédük stílusára, a hanglejtésre, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Az óvónő beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljünk arra, hogy a gyermekek mindig kapjanak választ kérdéseikre.

Ne vegyük el a kedvüket állandó javítgatással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérjük és bátorítjuk a bátoralanabb gyerekeket, serkentve őket a beszédre. Anyanyelvi fejlettségüket folyamatosan kísérik figyelemmel. Figyeljük arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátoltsággal, beszédbeli elmaradással küzd.

Óvodánkban logopédus fejleszti a gyermekeket. Lényeges az összehangolt munka a logopédus és óvodapedagógus közt.

5.3.2 Értelmi nevelés

Cél

- A gyermeki személyiség teljes fejlesztése a prevenció-a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése.
- A gyermekek egyéni ütemben történő fejlesztése.
- Minden gyermeket képességeihez mérten kell eljuttatni a megfelelő, egyéni adottságaiból elérhető legmagasabb szintre.

Feladat

- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységet biztosítunk, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.

Az óvodáskorú gyermekben erős a vágy megismerni azt a világot, amely őt körülveszi.

A program játékba ágyazott tevékenységeivel kínálja a gyermekeknek a tapasztalatszerzés lehetőségeit.

A gyermek érzékszervein keresztül, a mozgás öröme által szerzett tapasztalata útján motiválható cselekvésre.

A gyermek értelmi fejlesztésének feltétele, a környezet nyújtotta érzelmi biztonság.

Fontosnak tartjuk, hogy a felfedezés öröme, a megtapasztalás érvényesüljön az értelmi nevelés folyamatában.

Fejlődés várható eredménye

- Iskolába lépéskor szükséges értelmi fejlettség elérése,
- Testséma ismerete, kialakult dominancia,
- Általános tájékozottság,
- Problémamegoldó gondolkodás megfelelő szintje,
- Emlékezet, figyelem fejlettsége,
- Megfelelően fejlett feladattudat, kitartás.

5.4 Környezeti nevelés és fenntarthatóság

Óvodánk kiemelt feladatának tekinti a környezettudatos szemlélet megalapozását és a fenntarthatóságra nevelést. A környezeti nevelés nem alkalmi tevékenység, hanem a mindennapi óvodai élet szerves része.

Célunk, hogy a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzés útján ismerjék meg környezetüket, alakuljon ki bennük a természet szeretete, tisztelete és védelme, valamint felelősségteljes magatartásuk a környezet megóvása iránt.

Cél:

- a környezettudatos magatartás megalapozása
- a természet szeretetére és védelmére nevelés
- a fenntarthatóság szemléletének kialakítása
- a gyermekek aktív, cselekvő részvételére épülő tapasztalatszerzés biztosítása

Feladataink

- a környezet védelmére és megóvására nevelés
- a természeti és társadalmi környezet megismertetése
- környezettudatos szokások kialakítása
- a gyermekek felelősségtudatának fejlesztése
- a természetes kíváncsiság fenntartása, élményszerű tanulás biztosítása

Tevékenységeink

A gyermekek aktív részvételével megvalósuló tevékenységek:

- szelektív hulladékgyűjtés bevezetése és gyakorlása (papír, műanyag)
- komposztálás megkezdése, a szerves hulladék újrahasznosításának megismertetése
- magas ágyás kialakítása, ahol a gyermekek:
 - növényeket ültetnek
 - gondozzák azokat
 - megfigyelik fejlődésüket
- udvari növények folyamatos ápolása
- madáretetés téli időszakban, madáritatók biztosítása
- madarak megfigyelése, gondoskodás az élőlényekről
- évszakok, időjárási jelenségek folyamatos megfigyelése
- séták, tapasztalatszerzés a természetben
- egyszerű kerti munkák végzése (gereblyezés, locsolás)

Környezettudatos szokások alakítása

- víztakarékos szokások kialakítása
- energiatakarékosságra nevelés (villany lekapcsolása)
- papírtakarékosság
- újrahasznosított anyagok felhasználása kézműves tevékenységek során
- környezet rendben tartása

Környezeti jeles napok és projektek

Óvodánkban kiemelt szerepet kapnak a környezeti nevelést támogató jeles napok, amelyek lehetőséget biztosítanak a gyermekek élményszerű tapasztalatszerzésére.

Megemlékezünk:

- az Állatok világnapjáról (október 4.)

- az Erdők világnapjáról (március 21.)
- a Víz világnapjáról (március 22.)
- a Föld napjáról (április 22.)
- a Madarak és fák napjáról (május 10.)
- a Környezetvédelmi világnapról (június 5.)

Intézményünk csatlakozott az Állatvédelmi témahéthez, mely során a gyermekek játékos formában ismerkednek az állatvédelem fontosságával.

A jeles napokhoz kapcsolódóan:

- tematikus foglalkozásokat szervezünk,
- kézműves tevékenységeket végzünk,
- meséket, verseket, dalokat dolgozunk fel,
- megfigyeléseket végzünk a természetben.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekekben kialakul a természet iránti pozitív érzelmi viszony,
- igényükké válik környezetük védelme és tisztán tartása,
- felismerik a környezetvédelem alapvető fontosságát,
- szívesen vesznek részt a növények gondozásában,
- figyelmet fordítanak az élőlények védelmére,
- kialakulnak alapvető környezettudatos szokásaik.

6 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1 Személyi feltételek

Rohanó világunkban a pedagógus személyisége megkívánja a komplex, rugalmas látásmódot, az új dolgok iránti elfogadást, bátor, kezdeményező, kipróbáló, új iránt fogékony személyiséget.

A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll, fő szereplője az óvodapedagógus, aki elfogadó, segítő, támogató, mintát jelent a gyermekeink számára. Személyisége, viselkedése,

szakmaisága fontos feltétele az óvodai nevelésünknek. A gyermek szeretetszükségletét kielégíti, mellyel számára biztonságérzetet nyújt.

Megértő, türelmes, érzelmileg elfogadó partner szerepét tölti be az együttnevelésben.

Követelményünk és elvárásunk, hogy előítéletektől mentesen közeledjünk a különböző kultúrájú családokhoz /gyermek anyanyelvének gyakorlása, szokások, hagyományok megismerése, ápolása /.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Figyelembe vesszük a gyermeki esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A pedagógiai munka közvetlen segítője a dajka, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltta kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük.

<i>Óvodapedagógus – ebből 1 fő igazgató és 1 fő igazgatóhelyettes</i>	7 fő
<i>Pedagógiai munkát segítő- dajka</i>	4 fő
<i>Pedagógiai asszisztens</i>	1 fő
<i>Összesen</i>	12 fő

6.2 Tárgyi feltételek

A helyi óvodai neveléshez szükséges eszközöket pályázatok, illetve a Szülői Munkaközösség segítségével, támogatásával vásároltuk.

Udvarunk füves területe megfelelő mozgásteret biztosít a gyerekek nagy mozgásigényének kielégítésére.

Az óvoda udvara lehetőséget biztosít a természet közeli tapasztalatszerzésre, növények gondozására, valamint a környezeti nevelés gyakorlati megvalósítására (pl. magas ágyás, madáretető, komposztáló).

Ezen a területen különböző mozgásfejlesztő eszközök biztosítják a változatos mozgás lehetőséget a gyermekeink számára.

Csoportszobáink berendezései a gyermekek testméreteihez igazítottak. Játékeszközöket önállóan választhatják ki. A csoport bútorzata a gyermekek kényelmét és biztonságát szolgálja.

Helyiségek funkciója	Száma	Felszereltsége
Csoportszobák	3 Tárkány 1 Ete	A program megvalósításához szükséges tárgyak, eszközök
Öltözők	2 Tárkány 1 Ete	Öltözőszekrények
Mosdók	2 Tárkány 1 Ete	Gyermekméretű mosdók, wc-k.
Udvar	1 Tárkány 1 Ete	Mozgásfejlesztő játékok, homokozó, füves terület

6.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai élet megszervezése alapvetően hozzájárul a gyermekek optimális fejlődéséhez. A megfelelő napirend és hetirend biztosítja a harmonikus fejlődést, figyelembe véve a gyermekek egyéni szükségleteit, aktivitását, valamint az érzelmi biztonságot. A rendszeresség, a szociális kapcsolatok kialakítása és a különböző tevékenységek harmóniája

mind hozzájárulnak a gyermekek fejlődéséhez. Az óvodai élet minden egyes elemét úgy tervezzük, hogy támogassa a gyermekek tanulását, szocializációját és önállóságra való nevelését.

Céljaink

- **A megfelelő napirend és hetirend biztosítása:** a célunk, hogy a gyermekek számára biztosítsuk az egészséges fejlődéshez és tanuláshoz szükséges feltételeket a jól megszervezett napirend és hetirend révén. A megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek lehetővé teszik a gyermekek személyes fejlődését, miközben a közösségi élményeket is erősítik.
- **Az érzelmi biztonság megteremtése:** a rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot adnak a gyermekeknek, elősegítve ezzel a pozitív tanulási élményeket.
- **A gyermekek szociális készségeinek fejlesztése:** az együttműködésre, feladattudatra és közösségi szerepekre építő csoportos tevékenységek segítenek a gyermekek közötti kapcsolatok erősítésében és a szociális kompetenciák fejlődésében.

Feladat

- **A napirend és hetirend megfelelő szervezése:** a gyermekek napirendje és hetirendje úgy van kialakítva, hogy minden tevékenységhez a megfelelő időtartam álljon rendelkezésre, és azok párhuzamosan is végezhetőek legyenek. A tevékenységek közötti időbeli arányok kialakítása figyelembe veszi a gyermekek motivációját, aktivitását, illetve az egyéni szükségleteket.
- **Rugalmasság a napirendben:** a napirendnek fontos jellemzője a folyamatosság és a rugalmasság. Az óvodapedagógusok folyamatosan figyelemmel kísérik a gyermekek aktivitását és motiváltságát, így a napirend dinamikusan igazodik a csoport igényeihez.
- **Gondozás és nevelés összhangja:** a gondozás nem csupán a gyermekek testi szükségleteire összpontosít, hanem hozzájárul a szociális és érzelmi fejlődésükhöz is. Az óvodapedagógus a gondozás során folyamatosan nevel, és segíti a gyermekek önállóságának fejlődését. Az együttműködés a gondozást segítő munkatársakkal elengedhetetlen a sikeres nevelési folyamatokhoz.

- **Interaktív és közösségi élmények biztosítása:** az óvodai életben külön figyelmet fordítunk a személyes interakciókra és a közösségi élményekre. A meseolvasás, közösségi játékok, valamint az élőlávás kommunikáció segíti a gyermekek közötti kapcsolatok kialakulását, fejlesztve a szociális készségeiket.
- **A nevelési program és dokumentáció szerepe:** az óvodai nevelés tervezése és megvalósítása a nevelési program alapján történik. A gyermekek fejlődését nyomon követjük különböző dokumentumok segítségével, biztosítva, hogy a fejlesztési terv és az iskola-előkészítő tevékenységek megfelelően illeszkedjenek az egyéni igényekhez.
- **Iskola-előkészítő tevékenységek biztosítása:** a tanköteles korhoz közeledő gyermekek számára napi 45 perces, differenciált iskola-előkészítő tevékenységet szervezünk, amely igazodik a gyermekek egyéni terhelhetőségéhez.
- **Fejlesztési nyomon követés:** a gyermekek fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérjük, különös figyelmet fordítva az iskola-előkészítő készségekre. Az előrehaladás rögzítésére különböző dokumentumokat alkalmazunk, és a tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségeket és képességeket is mérjük.
- **Diagnosztikus mérési rendszer alkalmazása:** a fejlődés nyomon követése érdekében a tanköteles kor betöltése előtt diagnosztikus mérési rendszert (DIFER-mérés) alkalmazunk, amely segíti a gyermekek előrehaladásának pontosabb értékelését.

Hetirend

- A hetirend kialakítása az óvodapedagógus feladata. Összeállításánál fontos szempont a csoport ismerete.
- A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.
- Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységeket és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében a napok folyamán.
- A hetirend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést.
- A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában. Mozgásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos mozgás keretein belül a gyerekek rész képességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk.

Napirend

- Gyermkeink egészséges fejlődését a jó napirend és hetirend összeállításával biztosítjuk.
- Megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységeket tervezünk, szervezünk. A gyermek kiegyensúlyozott fejlődéséhez szükség van feszültségmentes együttlétre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermeknek.
- Elegendő időt fordítunk a gondozási, táplálkozási, higiéniai szükségletek kielégítésére.
- Külön védelem illeti meg a játékidő zavartalanságát, folyamatosságát.
- A napirend tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek egyéni szükségleteit.
- Az egyes tevékenységek megszervezésénél a kötetlenség, a folyamatosság, a rugalmasság, állandóság a szempont. Természetesen a napirenden belül a legtöbb időt az egyik legfontosabb tevékenység a szabad játék kapja, hiszen ismeretei ebben a tevékenységben gazdagodnak leginkább.

<i>Időkeret</i>	<i>Tevékenységek</i>
6:00-8:00 óráig	• Érkezés az óvodába, gyerekek fogadása • Játékos tevékenység
8:00-9:00 óráig	• Készülődés a tízóraihoz. • Tisztálkodási, önkiszolgálási, naposi feladatok elvégzése, közben játék és egyéb manuális tevékenység
9:00-12:00 óráig	• Játékba integrált tanulás • Iskola előkészítés a nagycsoportban • Mindennapos mozgás • Egyéni fejlesztés • Játékos tevékenységek • Séta, tapasztalatszerzés, ismeretnyújtás Készülődés az ezzel kapcsolatos gondozási és munka jellegű feladatok elvégzésére.
12:00-13:00 óráig	• Ebéd • Tisztálkodási feladatok elvégzése. • Mese, altatódal készülődés a pihenésre

13:00-14:30 óráig	Pihenés
14:30-15:30 óráig 15:00- 16:00 óráig	• Ébresztés, uzsonnával kapcsolatos gondozási teendők elvégzése • Egyéb délutáni foglalkozások (néptánc, mozgásfejlesztés)
15:30-16:00 óráig	• Játékos tevékenységek • Folyamatos hazamenetel

6.4 Környezeti jeles napok és projektek

A környezeti nevelés a napi tevékenységekbe integráltan jelenik meg, nemcsak kiemelt programokhoz kapcsolódva. Óvodánkban kiemelt szerepet kapnak a környezeti nevelést támogató jeles napok és tematikus programok.

Megemlékezünk:

- a Víz világnapjáról,
- a Föld napjáról,
- a Madarak és fák napjáról,
- az Állatok világnapjáról.

Intézményünk csatlakozott az Állatvédelmi témahéthez, mely során a gyermekek játékos formában ismerkednek az állatvédelem fontosságával.

A jeles napokhoz kapcsolódóan:

- tematikus foglalkozásokat szervezünk,
- kézműves tevékenységeket végzünk,
- meséket, verseket, dalokat dolgozunk fel,
- megfigyeléseket végzünk a természetben.

Ezek a programok hozzájárulnak a gyermekek környezettudatos szemléletének kialakulásához.

6.5 Az óvoda kapcsolatai

6.5.1 Óvoda-család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt biztosítja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Cél

A gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődésének összehangolása. Összhangteremtés az intézményes és családi nevelés között. A partneri igények kielégítése.

Feladat

- Közös események, ünnepek szervezése családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is- kifejezik az örömteli érzelmi állapotot, segíti a jó kapcsolatok kialakítását, fenntartását.
- Közös rendezvények szervezése a jó kapcsolatok kialakítása és fenntartása érdekében
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése
- Segítségnyújtás a gyermekek korrekciós neveléséhez
- A szülő segítése a gyermeke viselkedésének értelmezésében

Kiemelt feladatunk a családokkal való jó kapcsolat kialakítása. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük. Ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldását. Munkánk csak akkor eredményes, ha kölcsönös bizalom jellemzi, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

A gyermek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást.

A kapcsolattartás formái

Napi kapcsolattartás a szülőkkel

- Családlátogatások: általa az óvodapedagógus megismeri a gyermeket közvetlen környezetében, felméri a gyermek helyét a családban, tájékozódik a család nevelési elveiről, szokásairól.
- Beíratás: az első személyes kapcsolat.
- Beszoktatás időszaka: a szülő megismerkedhet a csoport életével, pedagógusokkal, dajkákkal, az óvodapedagógus és szülő közti együttműködés, bizalom építése.
- Szülői értekezlet: A szülők és pedagógusok között folyamatos együttműködés kialakítása. Szülők tájékoztatása az óvodai élettel kapcsolatos feladatokról, célokról, különböző rendezvényekről.
- Fogadóóra: Egyéni elbeszélgetések a gyermekről, az esetleges problémákról, segítségadás a szülőknek konkrét tanácsokkal.
- Közös kirándulások: Szűkebb és tágabb környezet megismerése, közös élmények biztosítása céljából.
- Kulturális rendezvények, közös programok: Születi felvonulás, Márton nap, Adventi alkotó délelőtti szülőkkal, Karácsony, Falukarácsony, Téltemetés, Húsvéti kézműves délelőtti a szülőkkal, Szavalóverseny, Faültetés, Anyák napja, Évzáró, Ballagás, Családi nap.

6.5.2 Óvoda-iskola

Célunk, hogy az iskola tisztában legyen azzal a törekvésünkkel, hogy óvodásainkat abban a szellemben neveljük, hogy környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenet minél zökkenő mentesebb legyen. Cél továbbá, hogy a gyermekeket képességeiknek megfelelően neveljük és fejlesszük. Ennek érdekében folyamatos és rendszeres kapcsolattartásra törekszünk. Úgy érezzük, ennek óvodánkban már hagyományai vannak.

Az együttműködés formái

- ismerjük egymás nevelési elképzeléseit,
- a szakmai és emberi kapcsolatokat folyamatosan ápoljuk, érdeklődünk egymás munkája, eredménye iránt,
- kölcsönös látogatást teszünk, tapasztalatokat gyűjtünk,
- az első osztályosok a tanév elején meglátogatják az óvodánkat,

- a leendő elsősök pedig a nevelési év második felében látogatást tesznek az iskolában,
- a leendő elsős tanítónő meglátogatja a nagycsoportos óvodásokat, majd szülői értekezlet keretén belül nevelési elképzeléseiről tájékoztatást ad a leendő első osztályosok szüleinek,
- szakmai tanácskozásokat, előadásokat, megbeszéléseket szervezünk az alsós nevelőkkel,
- olyan pedagógiai pszichológiai témákat dolgozunk fel, amelyek segíthetik az óvoda - iskola átmenet zökkenő mentesebb megvalósítását,
- közös rendezvényeket, játékokat, ünnepeket szervezünk.

6.5.3 AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI

Fenntartóval

Az óvodánk fenntartója a Tárkány-Ete Köznevelési Társulás, Tárkány Község Önkormányzata. Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig segítő-támogató jellegű. Problémáinkat a lehetőséghez mérten orvosolják, problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések intézményvezető beszámolója az óvoda munkájáról.

Egészségügyi szervekkel

Cél:

A gyermekek rendszeres és folyamatos egészségügyi felügyeletének és ellátásának biztosítása.

Feladat:

Rendszeres kapcsolattartás az intézmény orvosával, védőnőjével, egészségügyi szervekkel. Családsegítővel.

Formái:

Alkalmanként esetmegbeszélés, tájékoztató előadás szervezése szülőknek.

Óvoda és az egyház kapcsolata

Nevelési időben lehetőséget biztosítunk a hitoktatásra.

Tagintézménnyel

Közös programok szervezése.

Pedagógiai Szakszolgálatokkal

A gyermekek vizsgálata, egyéni fejlesztése, beiskolázás elősegítése, nevelési kérdésekkel kapcsolatos tanácsadás.

Óvodánk törekszik arra, hogy környezeti nevelési tevékenységét külső partnerekkel együttműködve is gazdagítsa

Kapcsolatot építünk és ápolunk

- helyi és térségi környezetvédelmi szervezetekkel
- állatvédelmi szervezetekkel
- önkormányzattal
- nevelési, oktatási intézményekkel

Az együttműködések célja, hogy a gyermekek minél szélesebb körben szerezzenek tapasztalatokat a természet védelméről, az élőlények tiszteletéről és a környezettudatos életmódról. Az ilyen kapcsolatok lehetőséget biztosítanak közös programok, szemléletformáló tevékenységek, valamint tematikus hetek (pl. Állatvédelmi témahét) megvalósítására.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőségei szerint szakmai kapcsolatot tart fenn.

7 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

7.1 Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, és így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszan tartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a

külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Cél

A szabadon kezdeményezett, spontán játék elősegítése. A gyermek élményei, otthoni tapasztalatai többszöri átélésével egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása. A 3-7 éves korú gyermek optimális személyiségfejlődésének érdekében az együttműködés kiszélesítése, a szülők szemléletformálása a szabadjátékkal kapcsolatban.

Feladat

- Szabad játék érvényesülésének előtérbe helyezése.
- A játék számára elegendő idő biztosítása.
- Megfelelő játszóhelyek kialakítása. A belső terek tagolása a különböző jellegű játékok kibontakozása érdekében.
- A készen vett játékeszközök mellett, a közösen készített eszközök, sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, biztosítása.
- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta és azok tartalmának, minőségének gazdagítása.
- Megfelelő csoportlégkör biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, multikulturális-interkulturális szemlélettel.
- Közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyermekekkel, szülőkkel közös formálása.
- A gyermeki véleménynyilvánítás és döntőképeség erősítése, különös tekintettel a konfliktus helyzetek megoldási lehetőségeire.
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.
- Kettős figyelem fordítása a BTMN, SNI, HH és HHH gyermekekre
- Nemi identitás fejlődésének elősegítése (a fiúk óvó-védő késztetéseiből adódó harcias szellemű játékaik elfogadása ésszerű határokkal, a lányok anyáskodó, gondoskodó hajlamainak támogatása)
- A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

- A játék a gyermek legfontosabb kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenysége.
- Örömforrás, a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz.
- A játék megalapozza az egyéb tevékenységformákat, a munkát és a tanulást.
- A folyamatos napirend lehetőséget ad arra, hogy megszűnjék a játékidő szakaszolása. Nagyon lényeges, hogy a gyermek, kapkodás nélkül, elmélyülten játszhasson, hogy legyen ideje elképzelései megvalósítására.
- Figyelünk a több napon át tartó játékokra, biztosítjuk annak feltételeit.
- A gyermekeket hagyjuk cselekedni, de játékukat állandóan figyelemmel kísérjük.
- Potenciális partnerek vagyunk, akiket érdekel, amit a gyermekek játszanak, tesznek, de csak a szükséges esetekben avatkozunk be (pl. veszélyessé váló agresszív játékba).
- Meggyőződésünk, hogy a kreatív légkör megteremtésével, amelyet a játéktevékenységek során biztosítunk a gyermekeknek, nem csak az ötletek szabad áramlásának adunk helyet, hanem a közösségi szellemet is erősítjük a gyermekekben.
- A gyermeki együttjátás során hangsúlyosan figyelünk a képességfejlesztő, énekes, mozgásos játékfajták felkínálására is.
- A játékeszközök kiválasztásánál az esztétikumon kívül arra is törekszünk, hogy a gyermekeink számára szükséges fejlesztési feladatok végzéséhez fontos funkcióját is betöltse.
- Különösen fontos lenne számunkra minél több, mozgásfejlesztő játékeszköz beszerzése itt elsősorban a nagymozgásokra gondolunk. A csoportszobákban használható eszközeink zömmel biztosítva vannak.
- A szem-kéz koordináció fejlesztéséhez a csoportszobában és az udvaron egyaránt biztosítjuk a megfelelő eszközöket (homokozó játékok, különféle kirakók, gyöngyök, ábrázoló, barkácsoló eszközök). A finommotorika fejlesztéséhez szükséges eszközök is rendelkezésre állnak. Természetesen az eszközök biztosítása még nem elegendő. Mi óvónők is, sokféle mozgásos játékot tanítunk az eszközökhöz kapcsolódva is (pl.: futó-fogó-dalos-játék, népi játékok stb.).
- A gyermekek játéktere lényegesen megnövekszik az udvaron, ezért minél több játékot, nagymozgásos tevékenységet végzünk ott. Az udvari szimbolikus- és szerepjátékok kibontakoztatására is hangsúlyt fordítunk.
- A játék során biztosítjuk a szabad játék és játszótársválasztást.

- A játékon keresztül törekszünk megismerni a gyermekek érzelem-és gondolkodásvilágát, fejleszteni egyéniségüket.

A játékhoz szükséges feltételek

A nyugodt, derűs játékhoz szükséges feltételeket folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára:

- Hely
- Idő
- Eszköz
- Tapasztalatszerzés, élmények

A csoportokban vannak kialakított állandó játékhelyek, amelyek a gyermeki igénytől függően mobilizálhatóak. A játéktémák megválasztásánál, kialakításánál nagymértékben a gyermeki ötletekre alapozunk.

A játék színtere nem szűkül le a csoportszobára, igyekszünk minél több lehetőséget megragadni az udvaron való tartózkodásra, a szabad levegőn történő tevékenykedésekre. Itt is közvetlen kapcsolatba kerülnek a gyerekek a különböző anyagokkal (homok, kavics, ágak). Formálhatják azokat, tevékenykedhetnek velük, felhasználhatják játékigényüknek, ötleteiknek megfelelően.

Minden játékhoz biztosítjuk a szükséges eszközöket. A gyermekek számára hozzáférhető helyen, átlátható rendszerben helyezük el a játékszereket. Olyan szokásrendszert alakítunk ki, amelyben a gyermekek az eszközöket önállóan használják és helyezik vissza a helyükre.

Ezáltal alakítjuk igényességüket is. A pedagógusok, a pedagógiai munkát segítő munkatársak, és a szülők feladata is, hogy a gyermeknek a szabad játékhoz való jogát biztosítsa.

Szükséges a folyamatos megerősítés, segítségadás, a konfliktusok feloldásának segítése, és az eszközök biztosítása. A gyermekek szabad játéka leggyakrabban közösségi játék, de tisztelnünk kell az egyedül játszókat is. A szabad játékba csak az adott gyermek és szituáció ismeretében avatkozhatunk be.

Játékformák:

- Gyakorló játékok
- Konstruktív játék

- Szimbolikus játékok (színlelő, szerep, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotójátékok, barkácsolás)
- Szabályjáték

Kiscsoportban a gyakorló játék a legjellemzőbb, de nagy hangsúlyt kapnak a szimbolikus játékok, melyek fokozatos bővítésével érhetjük el a nagycsoportosok által kedvelt szerep-és szabály játékok kialakulását.

A pedagógus által kezdeményezett játék:

Gondoskodunk az adott feltételek, körülmények biztosításáról, rugalmasan kezeljük és korosztálytól függően, a gyerekekkel határozzuk meg:

- a célt
- a témák, a helyek alternatíváit
- a felhasználható eszközök többségét
- a szabályokat

A gyermek szabadon választ:

- a részvételben
- a felkínált szerepben
- a játékszituáció elfogadásában
- a játék idejében
- játszótársat

A kezdeményezett játékban együtt játszunk a gyermekekkel.

A 3-7 éves gyermekekre jellemző játékfajták

Gyakorlójáték

A cselekvés gyakorlására, a játékeszközök funkcióinak megismerésére szolgál.

A gyakorlójáték során a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, ismétlésre készíteti a gyermeket, és ezek az újraismétlések nagy örömet jelentenek számára. A gyakorlójáték lehet mozgásos, manipulációs és verbális. A mozgásos gyakorlójáték során, a gyakori ismétletgéssel bizonyos mozgásokat begyakorol a gyermek. A manipulációs gyakorlójáték nagy jelentőségű a gyermek szem-kéz koordinációjának fejlődésében. Testséma fejlesztésből

a tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlása lehetséges. A verbális gyakorlójátéknak szociális hatása is van a gyermekekre.

Konstruáló játék

Az építés konstruálás közben a gyermek átéli az alkotás örömét, fejlődik kreativitása. Tanulja és tapasztalja a rész–egész viszonyát, megtanul tervezni, szerkeszteni. A modelltől való építés, szerkesztés közben fejlődik megfigyelő-képessége, gondolkodása. Elősegíti a szem–kéz koordináció fejlődését. A kisebb bonyolultabb összerakást igénylő eszközök segítik a finommotorika fejlődését.

Percepció fejlesztésére nagyon jó lehetőség nyílik.

Szimbolikus játék

A szerepjáték tükrözi a gyermek egész eddigi életét, személyiségét, tehát nagyon sok egyedi vonás van benne. Nagy jelentősége van a gyermek személyiségfejlődésében.

A gyermek szociális tanulással, a felnőtt mintáról sajátítja el, tanulja meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Egy–egy kitalált történet eljátszásával fejlődik képzelete a társak érzelmeinek felfogásával empátiája.

A barkácsolás ne legyen öncélú. Az elkészített eszközökkel játszhasználnak, legyen azoknak funkciójuk. A barkácsolás eszközeihez a gyermekek bármikor hozzáférjenek. A gyűjtő munka, folyamatos legyen, és zömmel természetes anyagokat használjunk.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélményből dramatizálás, bábozás alakulhat ki.

Az egyszerű mesék megjelenítésében legyünk résztvevők, adjunk modellt egy-egy szereplő megformálásához. A bábozás által nyújtott lehetőségekre jobban kell építeni.

Legyen a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. A bábozáshoz szükséges kellékeket a gyerekekkel közösen készítjük el.

Szabályjáték

A gyermekek nevelése terén személyiségformáló lehetőségre adnak alkalmat. Segíti a fegyelem, figyelem, az alá és fölérendeltségi viszony alakítását, fejleszti az egyéni felelősség vállalást.

Fontos, hogy sok, mozgásos szabályjátékkal ismertessük meg a gyerekeket. Az értelemfejlesztő szabályjátékok a gyerekek szociális és értelmi fejlesztését szolgálja.

Játéksegítő módszereink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, az óvónő irányítása legyen játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni. A játéktémához kapcsolódva ha szükség van rá az óvónő legyen játékkezdeményező, modellt nyújtó. Ebben támogató, ösztönző, engedő és elfogadó játszótárs. Segíti azok játékát, akik ötletszegények, kevésbé kreatívak.

7.2 Verselés, mesélés

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Számunkra a mese a csend szigete. Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, segít az élmény feldolgozásában. A mesék gerincét a népmesék adják, de az igényes modern, kortárs és klasszikus mesék is helyet kapnak az anyaggyűjtésünkben. Az élıszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világvképének alakítására.

Fontosnak tartjuk, hogy a mesét többször meghallgatva különböző módszerekkel, eszközökkel dolgozzuk fel, mert ez erősíti a gyermekekben a mese pozitív személyiségfejlesztő hatását.

A nap folyamán többször, de legalább két alkalommal hallgassanak mesét a gyerekek. Lehetőséget teremtünk az önálló szöveg-, és mesemondásra.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítıje. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek elıtt a külvilág és az emberi belsı világ legfıbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelı viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítı mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi a klasszikus és a kortárs irodalmi mőveknek valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontı, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Kiscsoportban:

- rövid, egyszerű állatos meséket
- rövid verseket, verses meséket
- láncmeséket
- mondókákat ismertetünk meg a gyermekekkel.

Középső csoportban:

- hosszabb verseket, meséket tanulunk
- önálló versmondásra ösztönözzük a gyermekeket
- próbálkozunk a dramatizálással, bábozással

Nagy csoportban:

- több versszakos verseket
- verses meséket
- tündérmeséket, tréfás meséket ismerünk meg
- hosszabb történeteket memorizálunk
- dramatizálunk
- egyéni mesemondásra ösztönözzük a gyermekeket

A mondókák, versek, dúdolók átszövik a gyermekek mindennapjait, hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami segíti az olvasóvá válást.

A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Fontosnak tartjuk, hogy a családban is meséljenek, mondókázzanak, verseljenek a gyermekeknek. Az óvodáskorúak irodalmi nevelésében a csupa ritmus, csupa játék, a gyermeki szemléletet sugárzó alkotásoknak van helye. A dramatizálás, bábozás formálja a gyermekek alkotó fantáziáját. Biztosítjuk az esztétikus előadásmódja lényeges, ugyanakkor nem akadályozzuk meg a gyermekeket a belső képük alakításában, fantáziájuk szárnyalásában.

Aktív és passzív szókincsüket folyamatos alakítjuk és gazdagítjuk.

Irodalmi élményeik hatására fejlődnek érzelmeik, értelmi képességeik, és erkölcsük.

Mese és versmondó versenyeken szerepelnek tehetséges óvodásaink.

7.3 Ének, zene, népi játék, tánc

Cél

A gyermekkel megszerettetni az éneklést, zenélést, az énekes játékokat, népi játékokat, néptáncot. Fejleszteni a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, mozgáskultúráját. Jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Feladat

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- Zenei kreativitás fejlesztése (mozgás rögtönzés zenére, dallam, ritmus variációk kitalálására ösztönzés stb.) az önkifejezés újabb csatornáját nyitja meg a gyermekek előtt.
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős játékok).
- Az óvodai zenei nevelés fontos eszköze a gyermek–felnőtt kapcsolatteremtésének. Az ölbeli ringatók, mondókák, dúdolók a szeretetet, a közvetlen kapcsolatot erősítik gyermek és felnőtt között. A dalok, énekes játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei, amelyet idejében közvetítenünk kell a gyermekeknek.
- A 3–6–7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

A zenei nevelés során megismertetjük a gyermekeket mondókákkal, énekes játékokkal, népi játékokkal, komponált gyermekdalokkal, egyszerűbb néptánclépésekkel. 3-4 éves korban főleg ölbeli játékokat ismertetünk meg, amelyeket a felnőttekkel játszanak. (arc–kéz–ujj és lovagoltató játék) Álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható, 4–5 hangból álló énekes játékokat játszunk.

A 4-5 éves gyermekek zenei ismereteit mondókákkal és énekes játékokkal bővítjük. Megismertetjük őket a csigavonal, a hullámvonal és a szerepcserére épülő játékokkal. Az énekes játékok alkalmasak a gyermekmozgásának fejlesztésére. Az alkalmi dalokat úgy választjuk meg, hogy azokhoz utánpótló mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni.

Az 5-6-7 éves gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni. A zenehallgatáshoz olyan műveket válogatunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését az értékes zene iránt. Érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekelünk, de a zenei anyagunkban felhasználjuk más népek dalait, altató dalokat és klasszikus műzenét is.

A 3-4 éves gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot.

Játék közben bemutatjuk a halk, hangos beszéd, mondóka, ének közötti különbséget. Megfigyeltetjük a csendet, a környezet hangjait és a különféle hangszerek hangszínét. Különböző mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Érzékeltetjük a gyermekek nevét, és énekelve hívogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe. Felkeltjük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt, lehetőleg énekes zenei élményt biztosítunk. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenehallgatási élményt.

A 4-5 éves gyermekekkel megismertetünk 4-5 új mondókát és 12-15 új gyermekdalt. Ismételtetjük a már korábban tanult dalokat is. A körjátékok közül szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító stb. játékokat is válogatunk. Gyakoroljuk kisebb csoportokban a halk-hangos és magas-mély hangok közti különbséget. Lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre. Ritmushangszerek használatával az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és mondókák, dalok ritmusát ismételtetjük. Lehetőséget biztosítunk, hogy a ritmuseszközöket közösen készítsük el a gyerekekkel. A különböző tevékenységekhez kapcsolódva mindennapos zenei élményhez jutatjuk őket.

Az 5-6-7 éves gyerekekkel megismertetünk 4-7 új mondókát, 14-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő népdalt. Ebben a korban már bonyolultabb énekes játékokat választunk, mint például: párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játék. A dalos játékokban már különböző térformák jelenhetnek meg (kör, duplakör, csiga-hullámvonal). Megismertetünk olyan egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Gyakran énekelnek önállóan is. Fontos a tiszta éneklés. A hallásfejlesztést elősegítő fogalom párokat összekapcsoljuk a tempóváltoztatással vagy dallambujtatással. A közös éneklés fejlesztő

hatást is gyakorolnak. Dalos játékaink, népi játékaink, népi gyermektánc anyagaink szebbé és összerendezettebbé teszik a gyermekek mozgását. A mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló, hangutánzó szavak éneklése segíti a magán és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. Az énekes játék alkalmas a szókincs bővítésére.

Fontos feladatunknak tartjuk a gyermekek zenei mozgáskultúrájának fejlesztését. Megismertetjük őket egyszerűbb néptáncos lépésekkel, amelyet a felnőtt minta utánzásával el tudnak sajátítani.

7.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér–forma–szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Feladat

- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- A 3–6–7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése
- A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközök biztosítása
- Belső képek gazdagítása, a gyermeki ábrázolás ösztönzése, alkotó légkör teremtésével változatos lehetőségek felkínálásával
- A gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával, az alkotó-alakító önkifejezés fejlődésének segítése

- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása
- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, gyakorlásra való ösztönzés

A rajzolás, festés, mintázás, az ábrázolás különböző fajtái, fontos eszközei gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Ábrázoló foglalkozásra az egész nap folyamán biztosítunk teret a gyermekek számára. Maga a tevékenység-s annak öröme-a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre.

Az eszközök kiválasztásánál figyelembe vesszük a célszerűséget és esztétikusságot, hogy azok többnyire természetes alapanyagúak legyenek. Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek felhasználását. Új megoldásokat keresünk a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelésre.

Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszobában megfelelő hely legyen az alkotó-alakító tevékenységekhez. A gyermekek kényelmesen elférjenek az asztalnál, a játszó gyermekek ne zavarják őket. Lehetővé tesszük, hogy a gyermek az elkezdett munkáját minden esetben befejezhesse. Minden gyermek rendelkezik otthonról hozott színes ceruzával, filctollal, zsírkrétával, ollóval. Az eszközöknek állandó helye van, ahol a gyermekek elérik. Megtanítjuk őket különböző eszközök biztonságos használatára. Kreatív fantáziájukat sokszínű, érdekes, vizuális tevékenységekben bontakoztathatják ki (agyagozás, fonás, varrás, szövés, papírhajtogatás, stb.) A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a festéshez, rajzoláshoz, szövéshez, hajtogatáshoz, ragasz-táshoz a feltételeket. Lehetővé tesszük, hogy a természetben gyűjtött anyagokat, terméseket alkotó-alakító tevékenységükhöz felhasználhassák.

Az óvodásoknak kiírt rajzpályázatokra a vállalkozó szellemű gyermekek munkáit beküldjük.

Tevékenység közben a gyerekek felszabadultan beszélgethetnek, énekelhetnek, verselhetnek, mondókázhatnak és értékelhetik egymás munkáját.

7.5 Mindennapos mozgás

Cél

A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.

Minden gyermek találja meg a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgáslehetőséget.

Feladat

- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlesztés
- Nagymozgások, szem–kéz–láb koordináció, egyensúlyérzék, finommozgás fejlesztése
- A közös örömmel végzett mozgás közben a társas kapcsolatok szélesítése
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek énhatárainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás fejlődésének elősegítése
- Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyerek számára változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra
- A mozgásformák megnevezésével, a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák
- fejlődésének segítése
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulásának támogatása

A mozgás a gyermek legtermészetesebb legalapvetőbb szüksége, természetes megnyilvánulási formája. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A mozgás megszerettetése a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakorlásával érhetünk el. Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. A mozgás sokoldalú tevékenység, jelen van a szervezett mozgásos tevékenységben, irányított mindennapos mozgásfejlesztésen túl a spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos

tevékenységben, a különböző nevelési területeken, valamint a gondozási és önkiszolgáló tevékenységben.

Feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. Kiemelt mozgásfejlesztés három területen valósul meg. A szabad játékokban a gyerekek spontán, természetes mozgása közben, az irányított mindennapos mozgásfejlesztésben és a szervezett mozgásos tevékenységben. Az irányított foglalkozások arra adnak lehetőséget, hogy különböző mozgásformákat ismerjenek meg a gyerekek, felkeltsük érdeklődésüket a kipróbálásukra. Zavartalan gyakorlási lehetőséget biztosítunk a szabadidős tevékenységek alatt.

Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyerekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

A mozgás fejlesztésének területei

Spontán, aktív szabad játékokban megjelenő mozgásos tevékenység

Mivel a gyermekek mozgásigénye eltérő, fontos, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodtabb tevékenységet kedvelő gyermekek is megtanulják az egymáshoz való alkalmazkodást. A célunk az, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

Fontos, hogy felkeltsük-, fenntartsuk a gyermekek mozgáskedvét, megszerettessük a mozgást.

Lényeges a motiváció, a körülmények megteremtése, szabályok kialakítása, a pozitív megerősítés. Időjárástól függően a lehető legtöbb időt töltjük a szabadban.

Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál szem előtt tartjuk a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a csoport összetételét.

3–4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. A csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk a csoportszobában, illetve lehetőséget adunk az asztalok alatti bújócskázáshoz.

4–5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A koordináció fejlesztését szolgálják a célbadobó játékok, kugli, ugróiskola, ugrókötelezés, barkácsoló tevékenység is. Az egyensúly fejlesztésére a szabad játékokban a különböző hinták, libikókák, a füles labda, a lépegető alkalmasak.

5–6–7 éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. A játékokban nagyon sok lehetőség nyílik ennek spontán fejlesztésére, például az ábrázolási technikák gyakorlása során, tépés, vágás, varrás, gyöngyfüzés vagy legózás, konstruálás stb. Meggyőződésünk, hogy a kellemes légkörben, jól szervezett mozgásos tevékenységekben a gyermek örömmel vesz részt.

Szervezett mozgásos tevékenység

Heti egy alkalommal szervezzük a csoportszobában vagy jó idő esetén, az udvaron. Minden nap lehetőséget biztosítunk arra, hogy az épület és az udvar adottságának figyelembevételével, óvónői irányítás mellett aktívan kielégítsék mozgásigényüket a gyermekek. A szervezett mozgásos tevékenységek során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testi deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a mozgásban.

Irányított mindennapos mozgásfejlesztés

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell.

A napirend fontos része, mely a gyerekek fejlettségétől függően 5-10 percre tart. Megalapozzuk azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és szükséges. Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal, valamint részét képezik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

Teremben, és az óvoda játszóudvarán is biztosítunk lehetőséget a mindennapos testmozgásra.

Törekszünk arra, hogy minél többet tartózkodjunk a szabadlevegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztő hatásait.

7.6 Külső világ tevékeny megismerése

Cél

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetbe való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és

néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét és a fenntarthatósági szemléletformálást.

Feladat

- Elegendő hely, idő, eszközök biztosítása a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A gyermek önálló véleményalkotásának, a döntési képességei fejlődésének elősegítése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A fenntartható fejlődés érdekében hangsúly helyezése a fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.
- A gyermeki tapasztalatokra épülő új ismeretek nyújtása, kommunikációs készség fejlesztése.
- Feltételek teremtése a természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez.
- Környezetkultúra, biztonságos életvitel szokásainak kialakítása.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása a természethez, emberi alkotásokhoz.
- Szülőföld, ott élő emberek, hazai táj, helyi hagyományok, néphagyományok, szokások megismertetése, megszerettetése, védelme.
- Matematikai tartalmú ismeretek természetes környezetben történő megszervezése.
- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések megtapasztaltatása.
- Logikus gondolkodás magalapozása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.

A környezet megismerésére nevelés témakörei

- Család
- Az óvoda környezete
- Közlekedés
- Testünk
- Évszakok, napszakok
- Állatok

- Növények
- Színek

Korcsoportokra bontott feladatok

Kiscsoport

- Óvodánk környezetének megismerése
- Évszakok változásainak megfigyelése, termékek gyűjtése
- Beszélgetés a családról
- Testrészek felismerése, megnevezése
- Környezetünkben élő állatok, növények felismerése, megnevezése.
- Vadon élő állatokról képek, diaképek nézegetése
- Színek felismerése, gyakorlása

Középső csoport

- Élményszerző séták keretében (megfigyelő és gyűjtő tevékenység) tapasztalatgyűjtés
- Megfigyeljük a közvetlen környezetünk társadalmi és természeti jelenségeit.
- Bővítjük ismereteiket a családról, családtagok munkájáról.
- Összefüggéseket keresünk az évszakok változásai és az emberek tevékenysége között.
- Növényeket csíráztatunk, ágakat rügyeztetünk
- Bővítjük a testrészekről szerzett ismereteket. Megnevezzük funkciójukat.
- Sokat kirándulunk, sétálunk, felfedezzük közvetlen környezetünk szépségeit.

Nagy csoport

- Megismerkedünk az óvodánk tágabb környezetével
- Megfigyeljük az évszakok változásait, kísérleteket végzünk.
- Ismerkedünk a napszakokkal.
- Foglalkozunk a környezet óvásával, környezetszennyezés kérdésével.
- Megismerkedünk a különböző foglalkozásokkal (lehetőség szerint kirándulásokat szervezünk a szülők munkahelyének látogatása céljából)
- Ismereteket gyűjtünk a vízi, légi, szárazföldi közlekedési eszközökről
- Látogatást teszünk községünk középületeiben.

Az egyes témakörökben nyújtható ismeretek elsajátítása a természeti és társadalmi környezet valós helyszíne adja a legmegfelelőbb lehetőségeket.

Természetes környezetben figyeltetjük meg az évszakok változásait, színeit, az időjárás évszaknak megfelelő változását ugyancsak természetes környezetben figyeljük meg az állatokat, növényeket, élőlényeket. A háziállatok megfigyelésénél szülői, nagyszülői segítséget kérünk.

Séták során gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, megfigyeljük a különböző közlekedési eszközöket. Ellátogatunk a közelben lévő vasútállomásra. Szűkebb környezetünkön kívül megismerkedhetnek gyermekeink az óvoda tágabb környezetével is.

Községünk közelében lévő erdőben megfigyeljük az évszakok, az erdő szépségét, a színek árnyalatait, a környezet esetleges szennyeződését. Megtapasztaljuk az évszakok időjárás változásainak hatásait a madarak, erdei állatok, fák életében.

Séták, kirándulások során gyűjtőmunkát végzünk (termések, levelek, kavicsok,). A közösen szedett termésekből különféle eszközöket barkácsolunk, amit a játékban a gyermekek felhasználnak. Nagy gondot fordítunk a természet megszerettetésére, védelmére.

A gyermekek életkori sajátosságainál fogva képesek arra-hogy az érzelmeikre hatunk-hogy szeretettel és gondoskodással bánjanak az élővilággal.

A felnövekvő nemzedéket úgy kell nevelni, hogy legyen szemük és szívük a természet felelőtlen pusztításának megakadályozására.

Környezetvédelem, fenntarthatóság

Környezeti nevelés terén végzett tevékenységünk szellemében természetszerető, környezetbarát gyermekeket igyekszünk nevelni. Óvodásaink részt vesznek környezetük tisztaságának megőrzésében/szemetes használata, levélseprés, gereblyezés, faültetés. Kirándulások alkalmával tudatosítjuk a gyermekekben, hogy viselkedésükkel ne zavarják az élővilág nyugalma. Mindezekkel elősegítjük a környezettudatos magatartásuk alapozását, formálását, alakítását.

A gyermekek közvetlen tapasztalatokat szereznek a természetben, megfigyelik az élőlényeket, részt vesznek azok gondozásában, ezáltal alakul ki bennük a felelős környezeti magatartás.

A gyermekek aktív tevékenységeken keresztül ismerkednek a természeti környezettel. Részt vesznek növények ültetésében, gondozásában, valamint a környezet rendben tartásában.

Lehetőséget biztosítunk számukra:

- magaságásban történő növénytermesztésre,
- egyszerű kerti munkák végzésére,
- komposztálás megfigyelésére,
- szelektív hulladékgyűjtés gyakorlására.

A közvetlen tapasztalatszerzés elősegíti a természethez való pozitív viszony kialakulását.

Ünnepek, hagyományok, rendezvények

Cél

A helyi, már feledésbe merült népszokások felkutatása.

Feladatunk a hagyományörzés, hagyományápolás. Igyekszünk minél több népszokással megismertetni gyermekeinket. Az ünnep tartalmát illetően belsőséges, meghitt legyen, emelkedjen ki az óvoda mindennapjaiból. Lényeges momentum, hogy az ünnepet egy hosszas előkészülettel vezessük be. Érzelmileg hangoljuk rá a gyermekeket a különféle közös tevékenységek ünnepi előkészülete során.

Óvodánk jeles napjai

Ősz	
	Szeptember • 30. Magyar népmese napja • Mihály nap
	Október • Szüreti felvonulás • Állatvédelmi témahét • Kirándulása a Bábolnai Arborétum és Állatparkba • Október 23. Forradalom és szabadságharc • Idősek napja
	November • Márton nap • Márton napi óvodai bál

Tél

December

- Advent az óvodában
- Mikulás
- Adventi kézműves délelőtt a szülőkkel
- **Falukarácsony, adventi gyertyagyújtás**
- **Karácsonyi ünnepély az óvodában**

Január

- Medvehét

Február

- Farsang
- Télűzés

Tavaszi

Március

- Március 15. Forradalom és szabadságharc
- Erdők világnapja
- Víz világnapja, Happy-hét
- Húsvéti kézműves délelőtt a szülőkkel
- Húsvét

Április

- Magyar költészet napja - Szavaló verseny
- Bemutató foglalkozás nagycsoport – első tanító néni
- Föld napja

Május

- *Anyák napja*
- Emlékfa ültetés – iskolába készülő gyermekek
- Madarak és fák napja
- Évzáró ünnepély
- Látogatás az első osztályba – iskolába készülő gyermekek

	Nyár Június • Nagycsoportos búcsúztatása • Kirándulás • Családi nap
---	---

Egyéb jeles nap:

Az intézmény nevelési programjának része a gyermekek születésnapjának közösségi megünneplése. A születésnapok megünneplése hozzájárul a gyermekek egyéni megbecsülésének, pozitív énképének, valamint a közösséghez tartozás érzésének erősítéséhez. Az ünneplés kereteit az intézmény pedagógiai elvei és szokásrendje határozza meg, a szülők bevonásával, a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

7.7 Matematikai tapasztalatszerzés

A külső világ megismerése közben a gyermek elemi ok-okozati összefüggésekkel, matematikai fogalmakkal találkozik, és természetes módon megismerkedik velük. A matematikai tapasztalatok beépülnek a mindennapi ismereteikbe. Felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik mennyiségfogalmuk. Problémahelyzetek, matematikai játékok alkalmazásával a gyermekeket logikus gondolkodásra készítjük.

A képességeiket cselekedtetéssel fejlesztjük, hangsúlyt helyezve az érzékelés, észlelés, emlékezet fejlesztésre.

Ügyeljünk arra, hogy a gyermekek mindig problémamegoldó helyzetbe kerüljenek az adott szituációt önállóan, vagy segítséggel vizsgálják.

Sok időt biztosítunk a próbálkozásra, a megoldások keresésére. A gondolkodási műveletek, motoros-percepciós-cselekvéses megoldását biztosítjuk.

Mindig a gyermekek fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez mért, tevékenységre ösztönző, kereső, felfedező, alkotó szituációkra építünk. Több érzékszervvel, több oldalról, több szempontból érzékeltetjük az összefüggéseket. A valóságból merített, természetes élethelyzetekben, spontán játék közben, eszközök biztosításával hozzásegítjük a gyermekeket az alapozó műveletek minél sikeresebb végzéséhez. A környező valósággal való ismerkedés

során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi viszonyairól.

Ismerkednek a geometriai fogalmakkal. Gyakorolják a tájékozódást, összehasonlító méréseket végezhetünk. Szétválogathatnak szín, forma, méret szerint különböző dolgokat. Megszámlálhatnak különböző mennyiségű tárgyakat. Alkalmuk nyílik a téri irányok, a névutók gyakorlására. Kis-és középső csoportban célunk a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése. Nagycsoportban az egyéni fejlettséget figyelembe véve a spontán szerzett ismereteket, tapasztalatokat rendszerezzük, rögzítjük.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

7.8 Munka jellegű tevékenységek

Cél

Olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését. A gyermeki munka megszerettetése.

Feladat

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételének biztosítása.
- A munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközök folyamatos biztosítása. Lehetőség adás arra, hogy a gyermekek bármilyen őket érdeklő munkát elvégezhessenek még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakítása.
- Közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakítása.

- Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka j tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.

A munkára nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja a gyermekek mindennapi tevékenységének egészét. A munka önként-azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel. Értékeléskor pozitív megerősítésekkel szeretnénk buzdítani a gyermekeket a munkavégzésre. A gyermekek munkakedvét gyakori dicsérettel, buzdítással, az életkoruknak megfelelő szintű feladatokkal szeretnénk fenntartani. Tudatosan úgy alakítjuk az óvodai élet színtereit, hogy a gyermekeknek minél több alkalmuk legyen az önálló feladatvállalásra, munkavégzésre.

Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A munka ne legyen, a gyermekre kényszerített feladat, hanem önként szabadon választhassa azt.

Önkiszolgálás

Az önkiszolgálás magába foglalja a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését. Készségeinek és szokásainak elsajátítása, a feladat elvégzéséhez való pozitív viszony kialakítása előfeltétele a közösségért végzett különféle munkák is. A munka folyamatában kialakuló és megszilárduló szokások egy része az egészséges életmód elengedhetetlen szokásrendszeréhez tartozik. A gyerekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés környezetük rendbetartása - a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan végezni. E közben a feladatvégzés során, természetes módon alakul a gyermek szociális magatartása, társas kapcsolatai. Mert miközben önmagát ellátja, rengeteg tapasztalatot szerez. Helyben, időben, mozgásban állandóan alkalmazkodnia kell társaihoz, a felnőttekhez.

Közösségért végzett tevékenységek

Fontos feladat, hogy a gyerekek meg tanuljanak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani. A nagyfokú önállóság, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyerek életre való felkészítését.

Naposi munka

Közösségi megbízatás, olyan munka, amely a közösség számára hasznos és nélkülözhetetlen a csoport életrendjének biztosításához. Feltétele, hogy a gyermekek rendelkezzenek az elvégzéshez szükséges alapvető készségekkel, ismerjék munkájuk célját, átérezzék jelentőségét, fontosságát. A csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve folyamatosan vezetjük be a naposságot. A naposi munka az étkezéssel kapcsolatos teendőkből, a csoport mindennapi életével kapcsolatos munkáiból tevődik össze (terítés, teremrendezés, eszköz kiosztás stb.). A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel. Ügyelünk arra, hogy minden gyerek sorra kerüljön, de aki nem akarja vállalni a feladatot, azt nem erőltetjük. Megpróbáljuk kideríteni a visszautasítás okát, majd türelemmel, tapintattal igyekszünk munkakedvüket, érdeklődésüket felkelteni.

Minden esetben ügyelünk arra, hogy egy-egy naposnak elegendő, de teherbírását meg nem haladó olyan feladata legyen, amelyet örömmel, szívesen és eredményesen el tud végezni. Az óvoda, a csoport életében vannak olyan munkafeladatok, amelyeket a gyerekek alkalomszerűen végeznek.

Alkalomszerű megbízatások

A környezet rendjének biztosítása, segítség az óvónőnek, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés, egyéb megbízatások. Ezeket a feladatokat a munka jellegétől függően a csoport egyidejűleg végzi, vagy megbízatásként egyes gyerekek teljesítik. Mivel a munkafajtákat nem, vagy kevésbé irányítja a szokás, a begyakorlottság, pontosabb magyarázatot, jobb szervezést igényel. A gyerekek pontosan értenie kell, mit várnak el tőle, hogy azt, teljesíteni tudja. Az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket fokozottan figyelembe kell venni. / pl.: a félénkebb gyereket nem küldjük kevésbé ismert személyhez / Ha az egyszerűbb feladatokat már könnyedén, szívesen végzik, akkor lépünk tovább.

Az élősarok

A gyerekek tevékenységének, megfigyelésének másik területe. Ide kerülnek a gyerekek által gyűjtött, az óvónő által hozott termések, magvak, a tél utolsó harmadában rügyezettett ággal. Az élősarkot esztétikusan, könnyen hozzáférhető helyen, a gyerekek szemmagasságában helyezzük el.

Évszakokhoz kapcsolódó munkajellegű tevékenységek

Bevonjuk a gyerekeket az őszi levélgereblyezésbe, a téli hó elsöprésébe. Tavasszal, nyáron és ősszel virágokat, terméseket, érdekes dolgokat gyűjtünk a természetsarokba.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek örömmel teljesítik a munkajellegű feladatokat
- Örülnek a közös munkának, és szívesen végzik
- Az egyéni megbízatást teljesítik
- Szívesen segítenek a kisebbeknek
- Részt vesznek a növények gondozásában
- A feladatokat szívesen és önállóan végzik
- Munkavégzésükben alaposak, kitartóak
- Ellenőrzik munkájuk eredményét, kialakul bennük egymás munkájának megbecsülése
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások teljesítésére

7.9 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermekek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése az óvodai élet minden egyes pillanatában jelen van. A tanulás nem csupán a tudás megszerzésére irányul, hanem a gyermekek személyiségük, szociális készségeik és érzelmi intelligenciájuk fejlesztésére is. Az óvodai környezetben megvalósuló tanulás folyamatos, élményalapú és tevékenységekhez kapcsolódó, amelyek során a gyermekek aktívan részt vesznek saját fejlődésükben. A pedagógus szerepe, hogy olyan feltételeket biztosítson, amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára a felfedezést, tapasztalatszerzést és a szabad önkifejezést.

Céljaink

- **A gyermekek tanulási képességeinek kibontakoztatása:** célunk, hogy minden gyermek a saját képességeihez mérten fejlődjön. A tanulás folyamatos, különböző érzékszervi tapasztalatokon alapuló felfedezés révén biztosítja a gyermekek számára a személyiségük harmonikus fejlődését.
- **A különböző fejlődési ütemekhez igazodó tanulás:** célunk, hogy minden gyermek számára megfelelő tanulási lehetőségeket biztosítsunk, figyelembe véve egyéni adottságaikat, érdeklődésüket és fejlődési ütemüket.
- **A gyermekek aktív részvétele a tanulásban:** a gyermekeknek lehetőséget biztosítunk arra, hogy aktívan részt vegyenek a tanulásban, ezzel erősítve kreativitásukat, önállóságukat és problémamegoldó készségeiket.

- **A szociális és érzelmi kompetenciák fejlesztése:** a tanulás nem csupán kognitív készségekre koncentrál, hanem figyelmet fordítunk a szociális készségek és érzelmi intelligencia fejlesztésére is. A közösségi tevékenységek elősegítik a gyermekek közötti együttműködést, empátiát és a társas kapcsolatok kialakítását.

Feladat:

- **Folyamatos és sokoldalú tanulás biztosítása:** a tanulás nem csupán ismeretszerzésre korlátozódik, hanem a gyermekek aktív részvételére épít. A pedagógusok segítik a gyermekeket a természetes és szimulált környezetben való felfedezésben, legyen szó játékos formákban való tapasztalatszerzésről, vagy szervezett tevékenységekről.
- **A tanulás integrálása a napi tevékenységekbe:** a tanulás az óvodai nap minden pillanatában jelen van, beleértve a spontán játékot, a közös tevékenységeket, az utánozást és az aktív felfedezést. A gyermekek a mindennapi tevékenységeik során saját tapasztalataikra építve tanulnak.
- **A gyermekek cselekvő aktivitásának biztosítása:** a gyermekek tanulása akkor a leghatékonyabb, amikor aktívan vesznek részt a különböző tevékenységekben, legyen az játék, kézművesség, természeti felfedezés vagy egyéb gyakorlati feladatok.
- **Kreativitás erősítése:** a tanulás célja a gyermekek kreativitásának fejlesztése, a problémamegoldás ösztönzése és az új ötletek keresése. A különböző tevékenységek révén a gyermekek szabadon kifejezhetik magukat és új módokat találhatnak a feladatok megoldására.
- **A szociális készségek fejlesztése a közösségi tevékenységek révén:** a közösségi játékok, csoportos feladatok és párbeszédok során a gyermekek megtanulják a közösségben való együttműködés alapjait. A pedagógusok segítenek abban, hogy a gyermekek megértsék a társas kapcsolatok fontosságát és megtanulják az alapvető szociális szabályokat.

Tanulás formái

- **Utánzásos minta- és modellkövetéses tanulás:** a gyermekek szokásokat alakítanak, miközben utánozzák felnőttek és társaik viselkedését, tanulva ezzel a helyes magatartásformákat.

- **Spontán játékos tapasztalatszerzés:** a gyermekek saját tempójukban szereznek tapasztalatokat szabad játékformákban, amelyek segítik őket a világ megértésében.
- **Játékos, cselekvéses tanulás:** a gyermekek a játék révén tanulnak, miközben az aktivitás segíti a kognitív és szociális képességek fejlesztését.
- **Kérdésekre épülő ismeretszerzés:** a gyermekek kíváncsiságát követve, a kérdések és válaszok által alakulnak ki új tudáselemek.
- **Óvodapedagógus által irányított megfigyelés és felfedezés:** a pedagógusok segítenek a gyermekeknek a világ felfedezésében, miközben irányítják a tapasztalatszerzést.
- **Gyakorlati problémamegoldás:** a gyermekek valós problémákat oldanak meg a mindennapi életben, ami segíti őket a praktikus tudás megszerzésében.

Feladatunk, hogy olyan tanulási környezetet biztosítson, amely lehetőséget ad a gyermekek aktív részvételére. A pedagógus nemcsak irányítja a tanulást, hanem figyelemmel kíséri a gyermekek egyéni fejlődését, és segíti őket abban, hogy saját tempójukban kibontsák képességeiket. Az értékelés egyéni és pozitív, elősegítve ezzel a gyermekek személyiségének fejlődését.

7.10A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyerekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik.

Testi fejlettségi szint

- első alakváltozás, testarány változás
- fogváltás megkezdődése
- arányosan fejlett, teherbíró képesség
- mozgása összerendezett, harmonikus
- erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció, finommotorika
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei szándékosan irányítani képes

Lelki fejlettség

- nyitott érdeklődésű, készen áll az iskolába lépésre
- tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek

- érzékelése, észlelése differenciálódik
- önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésése és felidézés
- szándékos figyelem - időtartama-terjedelme növekszik
- cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van
- az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti –társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Szociális fejlettség

- készen áll a gyermek az iskolai élet és a tanító elfogadására
- képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre
- képes a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekekkel egyaránt

8 GYERMEKVÉDELEM

Cél

A családok hátrányos illetve veszélyeztetett helyzetének feltárása, a körülmények tisztázása, segítségnyújtás. Segítségnyújtás a gyermek testi, lelki, erkölcsi, értelmi fejlődésének, jólétének a családban történő neveléshez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyek megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Feladat:

- A gyermekek jogairól szóló törvény betartása
- A gyermek fejlődését veszélyeztető okok felderítése
- Segítségnyújtás, a hátrányok enyhítése az óvoda keretei között
- Egyéni bánásmód, a családi nevelés iránti felelősségének erősítése.
- Az esélyegyenlőtlenségek csökkentése, tehetséggondozás
- A befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek csökkentése, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése

- Problémamegoldás lehetőség szerint: óvodán belül külső segítséggel
- Egyéni sorsokkal való törődés

Hátrányos helyzetű gyermek: akinek családi körülményei szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: hátrányos helyzetű gyermekek közül halmozottan hátrányos helyzetű, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, - a gyermekek védelméről szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata alapján- a gyermek három éves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen: halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

Veszélyeztetettség: olyan- a gyermek vagy más személy által tanúsított-magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Gyermekvédelmi munkánk elvei

- Előítéletektől mentes, bizalmat ébresztő, toleráns magatartást tanúsítva közeledünk a családhoz.
- Együttműködésünk alapja a kölcsönös bizalom.
- Nevelőmunkánk során a pozitív hatásokat erősítjük.
- A megelőzés jelentőségét valljuk. Prevenciával megakadályozhatjuk a gyermek személyiségében kialakuló súlyosabb károsodásokat.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus kiemelt feladata. Fontos minden óvodába járó gyermek családi háttérének megismerése, a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, a jelzés, ha valami szokatlant észlelnek a csoportjukba levő gyermekek viselkedésében. Feladatunk továbbá adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése a hatóság részére, a családsegítő szolgálattal, pszichológussal, esetleg Nevelési Tanácsadóval és Szakértői Bizottságokkal történő kapcsolattartás.

A veszélyeztetett nyilvántartásba vétel szempontjai

- Erkölcstelen családi környezet, itatózó életmód

- Súlyos anyagi nehézségekből fakadó elhanyagoló nevelés, testi –lelki bántalmazás
 - Egészségügyi ok: súlyos, tartós betegség, érzékszervi károsodás, enyhe értelmi fogyatékoság.
 - A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében óvodánk együttműködik a területileg illetékes szervekkel:
- ✓ Komárom-Esztergom Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kisbéri Tagintézménye
 - ✓ Kisbéri Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Alapellátási Központ Családsegítő szolgálata
 - ✓ Fenntartó
 - ✓ Gyermekorvos, védőnő
 - ✓ Utazó Gyógypedagógiai Szakszolgálat

Óvodánk nevelőmunkáján belül elsősorban, a következő tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását

- Differenciált nevelés és képességfejlesztés
- Felzárkóztató foglalkozások
- Tehetséggondozó foglalkozások
- A szülőkkel való együttműködés
- Családi életre nevelés játékos tevékenykedtetés közben
- Személyes, egyéni tanácsadás a szülőnek
- Tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgáltatásokról
- A gyermekjóléti szolgálat felkérésére részvétel az esetmegbeszéléseken

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- Az egyéni fejlettséghez, képességekhez igazodó óvodai tevékenységek megszervezése
- Felzárkóztató egyéni foglalkozások
- Az óvónők és a gyermekek közötti segítő, bensőséges, személyes kapcsolat
- A családlátogatások
- A szülők, családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése

9 SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

9.1 Hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését szükségesnek ítéljük a speciális feladatok között külön is kiemelni, mert településeinken viszonylag magas a nehéz szociális körülmények között élőknek az aránya. Óvodánk kiemelt figyelemmel van a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazza rendszeres óvodába járásukat, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik. Óvodai nevelésünkben arra törekszünk, hogy a gyerekek beilleszkedését segítsük. Törekvésünk továbbá, hogy a hátrányos helyzetükből adódó lemaradásaikat csökkentsük. Óvodánkban őket semmilyen formában hátrányos megkülönböztetés nem érheti.

Cél

Segíteni kell az óvodai közösségbe való beilleszkedést, megerősíteni érzelmi kötődésüket az óvodához, kompenzálni a családi nevelés hiányosságait azokban az esetekben, ahol ennek szükségét látjuk.

Feladat

A hátrányos helyzetű gyermek felzárkóztatása társaikhoz.

Óvodánk kiemelt figyelemmel van a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazza rendszeres óvodába járásukat, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.

A környezeti nevelés lehetőséget biztosít minden gyermek számára az élményszerű tanulásra, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében segíti a tapasztalatszerzést és a pozitív élményekhez jutást.

9.2 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai fejlesztő programja és integrációs felkészítése

9.2.1 A program jogszabályi háttere és célja

Intézményünk a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény (Púétv.) és a végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet 88. §-a alapján **óvodai fejlesztő programot és integrációs felkészítést** működtet.

A program elsődleges célja a hátrányos helyzetű (2H) és halmozottan hátrányos helyzetű (3H) gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, a szociokulturális hátrányok enyhítése, a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a sikeres iskolakezdéshez szükséges készségek és képességek differenciált fejlesztése.

9.2.2 Pedagógiai alapelveink és módszertanunk

Az intézményünkbe járó 2H és 3H státuszú gyermekek nevelése során az [Integrációs Pedagógiai Rendszer \(IPR\)](#) és az inkluzív pedagógia elveit alkalmazzuk:

- **Egyéni differenciálás:** Minden gyermek a saját fejlődési ütemének megfelelő, egyénre szabott fejlesztést kap.
- **Elfogadó óvodai környezet:** Olyan befogadó és biztonságos miliőt teremtünk, amely tiszteletben tartja a gyermekek egyéni és kulturális sajátosságait.
- **Tevékenységi központúság:** A fejlesztést a gyermekek legtermészetesebb megnyilvánulási formájába, a játékba és a mindennapi cselekvésekbe integrálva valósítjuk meg.

9.2.3 Az óvodai fejlesztő program kiemelt területei

A pedagógusok a napi nevelő-oktató munka keretében, valamint célzott egyéni és mikrocsoportos foglalkozások során az alábbi területekre fókuszálnak:

- **Anyanyelvi és kommunikációs nevelés:** Szókincsbővítés, beszédértés, kifejezőképesség fejlesztése a családi háttérből adódó nyelvi hátrányok kompenzálására.
- **Kognitív képességek és finommotorika:** Logikai gondolkodítás, emlékezet, figyelem fejlesztése, valamint a grafomotoros készségek célzott erősítése az iskolára való felkészítés jegyében.

- **Szociális és érzelmi kompetenciák:** Önszabályozás, kudarctűrő képesség, társas kapcsolatok és együttműködés fejlesztése.
- **Egészséges életmódra nevelés:** Higiénés szokások kialakítása, mozgásfejlesztés, a helyes táplálkozási szokások megalapozása.

9.2.4 Nyomon követés, mérés-értékelés és dokumentáció

A fejlesztő program hatékonyságát és a gyermekek fejlődését az alábbi kötelező dokumentumokon keresztül követjük nyomon:

- **Bemeneti mérés és anamnézis:** A nevelési év kezdetén a pedagógusok felméri a gyermek aktuális fejlettségi szintjét.
- **Egyéni Fejlődési Napló:** Minden érintett 2H és 3H gyermekről külön egyéni fejlődési lapot/naplót vezetünk, amely rögzíti a specifikus fejlesztési célokat, a megtett intézkedéseket és a negyedéves/féléves fejlődési eredményeket.
- **Pedagógusi munkaidő-nyilvántartás:** A feladatot ellátó óvodapedagógusok munkaidejük legalább 50%-ában közvetlenül a csoportos és egyéni óvodai fejlesztő program megvalósításával, annak előkészítésével és dokumentálásával összefüggő feladatokat látnak el.

9.2.5 Együttműködés a partnerekkel

A sikeres integráció érdekében szorosan együttműködünk:

- A gyermekek családjával (családlátogatások, egyéni konzultációk, támogató tanácsadás).
- A Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal.
- Az illetékes Pedagógiai Szakszolgálattal (szükség esetén szakértői vizsgálatok kezdeményezése).

9.3 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Cél

A sajátos nevelési igényű gyermekek hátrányainak csökkentése fejlesztő tevékenység által.

Feladat

Egyéni fejlesztő programok összeállítása, megvalósítása. Alapító okiratunk és a 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről rendelkezése értelmében, az óvodában gondoskodni

kell a sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztési igényeiből fakadó fejlesztő tevékenység megvalósításáról, amely a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgálja. A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Óvodánk olyan pedagógiai környezetet jelent, amelyben a különbözőség felé fordulás természetes. Korábban a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai segítettek bennünket ebben a munkában. Világossá vált előttünk, hogy helyben kell valamit tennünk az érdekükben. Amennyiben a szakértői vélemény lehetőséget ad rá, intézményünkben fejlesztőpedagógus segíti a gyermekeket, ha szükséges óraadó gyógypedagógust alkalmazunk. A gyógypedagógus munkáját a fejlesztő programok összeállításához, nevelési útmutatáshoz és a tényleges egyéni fejlesztő foglalkozások tartásához is szükség szerint igénybe vesszük.

9.4 A bejáró gyermekek nevelése

Cél

A vidékről bejáró gyermekek bejárásból adódó nehézségeinek csökkentése.

Feladat

Óvodánkban speciális arculatot kölcsönöz az a tény, hogy másik községek, Felsővasdinnye, Alsóvasdinnye és Vasdinnye Szőlőhegy óvodásai is hozzánk járnak. Jól működő rendszert sikerült kiépíteni ennek a feladatnak az ellátására az évek folyamán. Mindent megteszünk azért, hogy a kisgyerekek a lehető legkevesbé érzékeljék a bejárásból adódó hátrányokat.

Igyekszünk számukra a teljes biztonságot, nyugalmat biztosítani, hogy megkönnyítsük az elválást. Ha a szülő úgy ítéli meg, hogy gyermeke számára az óvodába jutás az útviszonyok miatt nem biztonságos, és ezt jelzi számunkra, hiányzását igazoltnak tekintjük.

10 A NEVELŐMUNKA SORÁN HASZNÁLT ESZKÖZÖK

10.1 Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök

✓ Labdák többféle méretben –
maroklabda – füles-labda	✓ Kötelek, húzó – körkötél,
ugráló-kötél
	✓ Karikák

- ✓ Téglák
- ✓ Szalagok, botok
- ✓ Egyensúlyozó tölcser
- ✓ Egyensúlyozó deszka
- ✓ Egyensúlyozó korong
- ✓ Rugós egyensúlyozó
- ✓ Rotikum
- ✓ Gyógy-mozgási eszközök
(kistérségi, közbeszerzési eljárással
vásárolt)
- ✓ Tornapad, bukfencszőnyeg
- ✓ Variál tornakészlet
- ✓ Rúdkészlet, bóják
- ✓ Golyós lépegető
- ✓ Kéz-láb készlet
- ✓ Greiswald-tornakészlet
- ✓ Lateralitást jelző karszalag

Udvari készletek:

- ✓ Láncos egyensúlyozó
- ✓ Kétfunkciós mászóka
- ✓ Csúszda
- ✓ Mászó vár

10.2 Mese – vers, dramatizálás, bábozás eszközei

- ✓ Paravánfal
- ✓ Bábok
- ✓ Maszkok a szerepjátékhoz
- ✓ Diafilmek
- ✓ Mesekönyvek
- ✓ Versek, mondókás könyvek
- ✓ Lapozgatók

10.3 Matematika nevelés eszközei

- ✓ Nagyméretű síkidomok, logikai
készlet
- ✓ Táblák – mágneses táblák
- ✓ Minimat készlet
- ✓ Kártya készlet a számosság
kialakításához
- ✓ Matematikai segédanyag, képek
számosság megállapításához,
sorozat létrehozásához
- ✓ Szivárvány kártyacsalád
- ✓ Színes rudak, korongok, pálcikák
- ✓ Mértani testek
- ✓ Lapozgatók
- ✓ Versek, mondókás könyvek

10.4 Környezeti nevelés a természeti – emberi – tárgyi környezet megismerését segítő eszközök

- ✓ Falu – város óvodai játék
- ✓ KRESZ applikációs képek
- ✓ Ismertető képek, évszakokról, családról, növényekről
- ✓ Nagyítók
- ✓ Diafilmek, diapozitívok
 - ✓ **Szelektív gyűjtőedények**
 - ✓ **Komposztáló**
 - ✓ **Kerti eszközök**
- ✓ **Magas ágyás**
- ✓ **Madáretetők**
- ✓ Érzékelő játék, tapintás – szaglás
- ✓ Kazetták – világunk hangjai
- ✓ Bluetooth lejátszóval a természet hangjai
- ✓ Állatok, emberek, közlekedés, növények világa képek
- ✓ Nagyméretű tükör
- ✓ Öltöztető babák

10.5 Anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei

- ✓ Képek az anyanyelvi neveléshez (applikációs képek)
- ✓ ABC játék, hívó képek
- ✓ Diafilmek
- ✓ Versek, mondókás könyvek
- ✓ Anyanyelvi nevelést segítő szakirodalom
- ✓ Én is tudok beszélni könyvek
- ✓ Logopédiai eszközök (kistérségi, közbeszerzési eljárással vásárolt)

10.6 Ének – zene, énekes játékok eszközei

- ✓ Csörgő dobok, torna dobok
- ✓ Xilofon
- ✓ Triangulum
- ✓ Cintányérok
- ✓ Metronóm
- ✓ Ritmushangszerek, ritmusbot
- ✓ Furulya, síp
- ✓ Dallambújtatáshoz báb

10.7 Vizuális tevékenységeket fejlesztő eszközök

- ✓ Ollók, Ragasztók
- ✓ Gyurma, agyag, gipsz

- ✓ Festékek, tempera – vízfesték –
üvegfesték – fóliafesték textilfesték
- ✓ Zsírkréta
- ✓ Színes ceruzák, különböző
vastagságban
- ✓ Ecsetek különböző vastagságban
- ✓ Írólap, rajzlap, színes lapok,
különböző kartonok
- ✓ Különféle termések
- ✓ Gyapjú
- ✓ Kőrmöcske
- ✓ Fonalak

10.8 Játék és tanulási tevékenység eszközei

- ✓ (értelmi képességeket – érzékelés,
képzelet, észlelés, emlékezet,
figyelem, gondolkodás és a
kreativitást – fejlesztő anyagok,
eszközök)
- ✓ Mozaikjáték
- ✓ Képes lottó, képes kártya
- ✓ Memória játékok
- ✓ Fa puzzle játékok
- ✓ Logico fejlesztőjáték
- ✓ Logikai készlet
- ✓ Játszva okosan készlet
- ✓ Edénykészletek
- ✓ Dominók
- ✓ Óvodai foglalkoztató
- ✓ Társasjátékok
- ✓ Mágnes kirakó
- ✓ Nyomdák
- ✓ Logikai színikirakó
- ✓ Mesés összerakó
- ✓ Kockakészletek
- ✓ Logikai játék gyöngyből
- ✓ Ria – tüsi építőjáték
- ✓ Babák, babakocsi
- ✓ Kockakészletek

10.9 Munkajellegű tevékenységek eszközei

- ✓ Kerti szerszámok, kapa – gereblye
– ásó
- ✓ Különböző méretű kosarak
- ✓ Naposi kötény, karszalag
- ✓ Gyermekméretű locsolókanna

A játékeszközök vásárlásakor fontos a tudatos odafigyelés arra, hogy melyik játék milyen részképességet fejleszt. Ugyanis a játékeszközök jelentős része fejlesztőjátékként is funkcionál.

A mozgásfejlesztő tornaszerek egy részét nemcsak a mozgásfoglalkozásokon, hanem játékidőben is igénybe vehetik a gyermekek. A hagyományos óvodai eszközök, játékok, berendezési tárgyak megvételekor a program szerinti cél – és feladatmegvalósítási szempontokat előtérbe helyezzük.

11 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Programot és annak módosítását a nevelőtestület fogadja el, hajtja végre és az igazgató hagyja jóvá. Az óvoda eredményes és hatékony működéséhez szükséges további rendelkezéseket önálló szabályzatok tartalmazzák. A hatályba lépett Pedagógiai Program megismertetése az óvoda azon dolgozóival, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az óvodával és meghatározott körben használják helyiségeit, az intézményvezető feladata és felelőssége. *A Pedagógiai Programban foglalt rendelkezések megtartása az óvoda valamennyi alkalmazottjára kötelező érvényű, megszegése esetén a munkáltatói jogkörű vezető köteles intézkedni.*

12 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

Érvényessége:

Az igazgató jóváhagyását követően 2026. szeptember 1-től lép életbe. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a 2025. évi Helyi Nevelési Program.

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje:

A program érvényességi ideje öt nevelési évre – azaz 2026. szeptember 1. napjától 2031. augusztus 31. napjáig szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A 2030/31. nevelési év során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését. Szükség esetén a pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgozni.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az óvoda vezetője;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a szülők közössége;
- az óvoda fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő nevelési év szeptember 1. napjától kell bevezetni.

Készítette: az intézmény nevelőtestülete

.....

a nevelőtestület nevében

Tárkány, 2026. 08. 28.

13 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM - azonosítója: 202330	A nevelőtestület elfogadása A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 26. § (1) bekezdésében meghatározott jogkörében eljárva, a Tárkány-Ete Közös Fenntartású Napraforgó Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyhája nevelőtestülete a Pedagógiai Programot a 2026. 08. 28-án megtartott értekezletén elfogadta. Kelt: Tárkány, 2026. 08. 28. a nevelőtestület nevében
Legitimációs eljárás	
A Fenntartó egyetértése: Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a fenntartó (Tárkány-Ete Köznevelési Társulás) a Pedagógiai Program tartalmával egyetértését fejezte ki. Kelt: Tárkány, 2026. a Fenntartó nevében	A Szülői Szervezet véleményezése: A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 121. § (7) bekezdése, valamint az Nkt. 73. § (4) bekezdése alapján (intézményi tanács hiányában) a Szülői Szervezet a Pedagógiai Programot véleményezte, és azzal egyetértett. Kelt: Tárkány, 2026. a Szülői Szervezet nevében
Igazgatói jóváhagyás Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a Pedagógiai Programot a 110/2026. számú igazgatói határozattal jóváhagyom. Kelt: Tárkány, 2026. 08. 31. igazgató (P.H.)	
A dokumentum jellege: nyilvános	Megtalálható: a vezetői irodában
Készült: 2 példányban	
Érvényes: 2026. 09.01-től 2031. 08. 31.	
Iktatószám: 112/2026.	